

ELŐFIZETÉS.

HELYIEN:

Egy évre ..... 25 korona.
Fél évre ..... 14 korona.
Egy hetente ..... 7 korona.
Egy hónapra ..... 3 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Fél évre ..... 16 korona.
Egy hetente ..... 8 korona.
Egy hónapra ..... 4 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvéde-
Társaság.
Yonaf Scharvogel-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, január 30.

Nem tudták visszahódítani a franciák a 304. magaslétet.

Berlin, január 29. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Eupprecht bajor trónörökös vezértábornagy arcvonala:

Armentierstől északra az angolok három hullámban megtámadták a bajor 23-ik gyalogezred állásait, amely az ellenséget nagy veszteséggel visszaverte. Fromellestől nyugatra, Neuville-St.-Vaastól keletre, az Ancres északi partján és Vie-sur-Aisnetől északra ellenséges portyázó osztagok vállalkozásai sikertelenek maradtak. Le Transtoittól délre egy angol őrsöt elfogtunk.

A német trónörökös arcvonala:

A Maas nyugati partján napközben élénk rajtaütéssel kísérelték meg a 304. magaslétet január 25-én elfoglalt állások ellen előretörni. Ezenban megindított tüzelésükben visszaütköztek. Déltől kezdve erős tüzserégi tűz alá vették árkaikat, később heves tüzhullámok után még három francia támadás következett, amelyek mind eredménytelenül összeomlottak. Derék westfáliai 13-ik és 15-ik gyalogezred és a badeni 109-ik tartalék gyalogezred szívósan védte a meghódított területet, melyről az ellenség nagyarányú ember és lőszeráldozata ellenére sem tudott talpalatnyi földet sem visszaszerezni. A Vogézekben egy felderítő előretörés alkalmával 9 foglyot ejtettünk. Hartmannweilerkopfon heves tüzelőkészítés után württembergi 124-ik Landwehr-gyalogezred rohamcsapatai behatoltak a francia árokba és 35 fogolyt és 1 géppuskával tértek vissza.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Az Arad ködös idő és hóvihár akadályozta a harci tevékenységet. A 15-ik hadtest bevált ozman csapatai Zlota-Lipánál visszaverték az oroszoknak heves tűz után nagy tömegekkel megindított támadásait. Egy helyütt gyors ellenrohammal tisztítottuk meg árkaikat. Az ellenség üldözése közben számos foglyot hoztak az orosz állásokból.

József főherceg vezérezredes arcvonala:

Mesticanestii szakaszon az ellenség éjszaka erős tüzelést fejtett ki.

A Dénes Pálok.

Egy kávéháza, egy mozija és sok milliója van ma annak az egykori cipészsegédnek, aki rövid idővel ezelőtt még olyan szegény volt, hogy a lakásából ki kellett lakoltatni, mert nem tudott fizetni. De Dénes Pál nem esett kétségbe; erős akaratú férfi volt világeletemben, hiszen másképpen nem tudta volna cipészlegény létére elvégezni a középiskolát. Önök, egyszerű és leleményesség nélküli olvasók bizonyára nem találnák meg a módját annak: hogyan lehet a templom egéből többszörös milliomos a háborúban, de a Dénes Pálok finom ösztöne azonnal megtalálja az utat az aranyhegyek felé. A Dénes Pálok, ha tönkremennek, nem állanak a templomajtóhoz alamizsnáért, nem mennek havat lapátolni három korona napozámbér mellett, hanem felosapnak hadseregszállítónak.

Hát ilyen is lehetséges? Azt még értjük, hogy a háború legelején, amikor a hadseregellátás egyáltalán nem volt szabályozva, lókupecek csokoládét és oszokoládégyárosok vágómarhát szállíthattak a katonaságnak. De hogyan grasszállhatnak még mindig az olyan emberek a hadseregszállító táborában, akikben semmi más sincs, mint élelenség és nagyotakarás. Se szakértelem, se szak-képzettség, se anyagi garancia, csak ügyesség. Akikben pedig buzog a szaktudás és metierjükben kiválóak is, nem tudnak boldogulni. Ezek a jámbor polgárok, iparosok és kereskedők nem juthatnak előre, s örökké földhöz ragadt szegények maradnak, mert utjukba állanak a Dénes Pálok, a hegyes könyökű, ezerujju akarnokok, akik az összeköttetések polipcsápjainak segélyével százezreket, milliókat szereznek a háborúban. A Dénes Pálok szállítanak egyszerre lovat és bőrmellényt, ők vágják a konzervgyári ökröket, ők fektetik a síneket a hadivasutaknál, ők készítik a speciális katonai térképeket és ők liferálják az alsóruhákat. Hogyan lehetséges ez? Ebben a szánalomra méltó országban, ahol a tudás és képesség vagyton nélkül annyi, mint tiz nulla, ha előtte nincs ott az egyes szám, ahol a szorgalom és tartalom protekció nélkül mosolyt fakasztó szánalmas vergődéssé válik, nem csoda, ha gomba módra teremnek a háborús karriérek. Oh szent Béke, jöjjön el a te országod, hogy végre eltűnjenek az igazság ragyogó fénye alatt a Dénes Pálok viharosan sötét alakjai. (=)

Két orosz támadás kudarcra vezetett.

Mackensen hadosztályjáról és a Macedón-harcvonalról nincs különösebb jelenteni való. — *Ludendorff*, első főszállás-mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Török hadtest benyomulása a második orosz állásokba.

Budapest, január 29. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

A mesticanestii szakaszon az ellenség tegnap nyugodtan viselkedett. Ma korán reggel ismét támadást kezdett, de súlyos vesztesége mellett visszavertük. Zlota-Lipánál az oroszok tegnap délelőtt nagy erővel támadást intéztek az ozman 15-ik hadtest ellen. A vörös török csapatok elkeseredett harcban visszaverték az ellenséget és ütközés közben orosz állások másod- és harmadik vonaláig hatoltak. Számos foglyot hoztak magukkal. Egyéb jelentős esemény nem történt.

Olasz harctér:

A Doberdó-tótól keletre eső szakaszon a 91-ik gyalogezrednek egyik osztaga egy sikerült vállalkozásból 31 olasz fogolylyal tért vissza. Tüzserégi tevékenység általában mérsékelte. Csak a Garda-tó és Etsch völgy között vette időnként élénkebb tűz alá az ellenség helységeinket.

Délkeleti harctér:

Nincs ujság. *Höfer* altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A tizennyolc évesek bevonatása. A 19—24 évesek szemléje után a honvédelmi kormány tudvalevőleg elrendelte az 1899. évben születettek, vagyis a tizennyolc évesek sorozását. Ez februárban megy végbe. A honvédelmi miniszter tegnap táviratilag közölte Arad katonai ügyosztályával és Aradmegye alispánjával, hogy az alkalmasnak talált tizennyolc évesek 1917. március 10-én tartoznak bevonatni. Ezt a sorozáskor a népfelkeltési igazgatási lapra fel is jegyzik.

Szörme és ékszer családok.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Nagyarányu szédeltések és családok foglalkoztatják jelenleg a berlini rendőrséget. A háboru életveszedelmek között, amelyek a polgári társadalomra rázudáltak, nem utolsó a szédeltők és családok inváziója a dolgozók frontja ellen.

A szörmeárak értéke oly horribilis, hogy már csaknem megfizethetetlen. Az enormis árak szerfölött csábítják a tolvajokat, akik a luxus tárgyakért nagy összegeket kaphatnak, hogy újabb és újabb kísérleteket tegyenek szörmeárak megdézsmálására. Sikerült is a napokban egy nagy berlini szörme és divatruházat raffinált módon becsapnia egy nagyon ügyes szőlőművesnek, akinek most úti battal a nyomát a berlini rendőrség. Szombaton este megszólalt a nagy áruház telefonja, s a Hotel Monopol halljából „Berger-Maresheim grófnő” kérdezte, hogy kész női ruhákat és szörmeárakat kaphatna-e. Megmondotta előkelően hangzó nevét, egyszersmind tudatta azt is, hogy Szent Moritzból jövet a vonaton összes podgyaszt ellopták, úgy, hogy teljesen újra kell öltözködni és bevásárolnia.

— Parancsoljon méltóságod, a kért dolgok raktáron vannak s méltóságod rendelkezésére áll.

Pár pere múlva egy elegáns autó állott meg az áruház előtt s egy karesu, tinom szépségű urihölgy szállott le abból. Az áruházban kiválasztotta a legszebb és legértékesebb kosztümöt, melynek gallérja egy esodálatosan szép és értékes rókaprém volt, s a körülbelül harmincezer korona értékű ruhát kérte, küldjék el Henkel von Donnersmark hercegnő ökegyelmességének Szent Moritzba az Esplanád szállodába. Maga részére egy körülbelül hétezer korona értékű szörmeköpenyt, s egy prémekkel dusan ellátott ruhát választott ki, kérve, hogy az áruház alkalmazottjai automobilján szállítsák el a Monopol Hotelbe, ahol ő azokat felpróbálás után azonnal ki fogja fizetni. Egy elárúsító kisasszony és egy szolga kísérték el a grófnőt az elegáns szálloda emeletére, ahol egy elfogadó, háló és étkező szobája volt, természetesen megfelelő helyiségekkel. A fogadószobába leültette a grófnő a kisasszonyt és a szolgát, mondván várjanak egy pereig, míg a hálószobában magára ölti az új ruhákat.

— Segíthetek talán méltóságodnak az öltözködésnél, kérdezte a kisasszony?

— Nem, nem válaszolta élénken a grófnő, férjem most jött ki a fürdőből, szeretném őt, ha idegen valaki segítene öltözködésemben. Pár pillanat múlva visszatért. Szólt és ellebegett a belső szobákba az új ruhák drága terhével.

Eltelt tíz pere, eltelt husz pere, a kisasszony rosszat sejtve berohant a másik szobába, de ott már csak hült helyét találta az állítólagos grófnőnek, aki magára öltvén a diszes ruhát és köpenyt, emlékül otthagya a levelet régi rongyokat s szó nélkül tovább állott.

Az áruház érdeklődésére a hotel portása közölte, hogy az nap délelőtt váltotta náluk a három szobából álló urlakást ez az ismeretlen hölgy, aki magát Bergen-Maresheim Fritzi asszonynak jelentette be Breszlauból s állítólag 1894-ben született.

Nem lehetetlen, hogy ugyanez az álnévű grófnő az elkövetője annak a családi kísérletnek, amely egy Friedrichstrassei nagy ékszerész cég tulajdonosa ellen irányult. Az ékszerészhez péntek reggel egy előkelően öltözött huszonöt év körüli csinos hölgy állott be, aki magát Borzdorf bárónak nevezte. Amint el-

adta az Adlon hotelben lakott s kérte az ékszerészt, hogy kiválasztás céljából a délután folyamán küldjön oda ékszereket. Az ékszerész beleegyezett s a délután folyamán csakugyan el is küldötte fivérét egy elárúsító kisasszonnyal a szállodába. Legnagyobb meglepetésére előadták, hogy ott a nevezett bárónő nem szállott meg. Másnap ismét megjelent az ékszerésznél s méltatlankodva kérdezte, hogy miért nem küldték el az ékszereket. Az ékszerész előadta a dolgot, mire a bárónő mosolyogva jegyezte meg, hogy nem az Adlon hotelben lakik, hanem a Bristol-szállóban. Kettőjük közül bizonyára valamelyik összeeszerelte a neveket.

— Szíveskedjék két óra leforgása alatt az ékszereket ideküldeni, hol majd férjemmel megtekintjük őket.

Az ékszerész fivére megjelent az elárúsító kisasszonnyal a Bristol-szállóban, ahol azonban a bárónőt ismét nem találta meg. Még mielőtt azonban visszatért volna az üzletbe, a hölgy felhívta a Bristol-szálló portását, hogy a nevezett ékszerész urnak mondja meg, hogy időközben a Baltik hotelbe költözött át, de ott sem marad sokáig, hanem a Clarton-szállodába vesz végleges lakást s kedd reggelre kéri az ékszerek elküldését. Az ékszerész fivére ide is elvitte a kívánt ékszereket, a bárónő már a folyosón várta. Az ékszerész az elárúsító kisasszonyt bevezette egy hálóterembe, amelyben két ágy volt, de csak az egyik ágy volt megvetve, amelyre vonatkozólag a bárónő előadta, hogy férje egész éjjel kártyázott a klubban s csak reggel érkezett s most a mellékszobában alszik.

— Szíveskedjenek egy pillanatra várni, azonnal felköltöm térjemet. Besietett a másik szobába, idegesen tért vissza:

— A férjem éppen fürdik — mondotta. Majd kiválasztott egy tülön függőt ezerhatszázötven korona értékben s éppen átakarta vinni a fürdőszobába, midőn az ékszerész megszólalt:

— Sajnálom méltóságos asszonyom az ékszer szemeim elől elvinni nem engedem. Inkább várok, míg a méltóságos ur felöltözik. Erre azonban a hölgy kijelentette, hogy férje nem fürdik, hanem a Diskontó-bank helyiségeibe ment, hogy onnan a szükséges pénzt elhozza, miután az elmúlt éjjel minden pénzét eljuttatta. Ellenben kéri az ékszerész urat, hogy délután hat óra or szíveskedjék ismét visszajönni.

Az ékszerész, aki már régen gyanuval eltelve nézte a hölgy iparkodását, elkészült s az elárúsító nőt az ékszerekkel otthagya a szállodában s miután a bárónő kijelentette, hogy férje elébe megy, titokban követni kezdte a nőt. A hölgy nem a Diskontó-bank felé ment, hanem eltűnt a Friedrichstrasse egyik szállodájában ahol ismételten telefonált az ékszerész üzletbe, hogy az ékszereket hét órakor hozzák. Ezt a beszélgetést kihallgatta a tülke mellett az ékszerész testvére, aki rögtön tudatta az esetet a rendőrséggel. A rendőrbiztos az ékszerésszel visszatért a hotelbe, ahol a bárónő éppen egy másik ékszerész kíséretében — kinél egy négyezer márkás ékszerdarabot akart vásárolni — jelent meg. A rendőrbiztos igazolásra szólította, de semmi hiteles papírral nem tudta magát igazolni. A biztos letartóztatta a hölgyet. Némi utánjárás után a rendőrségnek sikerült a személyazonosságát megállapítania. Miután kitűnt róla, hogy berlini, ott állandó lakása van és mindezekig büntetlen, kihallgatása után szabadlábra helyezték és ellene az eljárást megindították. A rendőrség nyomozása folytat abban az irányban, is hogy a sikerült szörmeárú család tettese nem ez a nő-e. Mára ideig azonban ebben az irányban eredmény nem értek el.

Megnehezül az élelmiszer csempészes.

(A kereskedelmi miniszter rendelete.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

A kereskedelemügyi miniszter ma rendelettel utasította az összes közlekedési vállalatokat, hogy az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének nyílt rendeletével magukat igazolni tudó megbizottakat élelmiszer csempészes leleplezésére irányuló eljárásuk közben megfelelő támogatásban részesítsék és az ellenőrzés, vagy nyomozás érdekében szükséges adatokat bocsássák rendelkezésükre.

Eddig Közélelmezési a Hivatalnak nem volt felelőssége a csempészek üldözésére. Így a mostani pozsonyi, nyitrai, illetve érsekújvári gabonacsempészet ügyében a nyomozás körül a Közélelmezési Hivatalnak nincs szerepe, mert határrendőrségi ügyekről és vasúti szállítmányok útján történt visszaélésekről lévén szó, a nyomozás irányítása közvetlenül a belügyminiszteriumba tartozik és az irányítást közvetlenül Mosvay Gusztáv dr. miniszteri osztálytanácsos intézi, aki azonban ez idő szerint még nincs abban a helyzetben, hogy a nyomozás részleteiről nyilatkozhassék.

Annyit máris megállapított a vizsgálat, hogy óriási méretű visszaélésekről van szó, amilyenhez fogható a két és fél év óta tartó háboru folyamán aligha merült fel, legföljebb Oroszországban történtek ennél még nagyobb-szabásu háborus panamak. A gabonacsempészes dolga különben már nem új keletű. A mostani leleplezés csak folytatása azoknak, a tömeges letartóztatásoknak, melyeket a múlt év utolsó hónapjában Nyitraán végzett a rendőrség Czövek budapesti rendőrkapitány vezetésével. Letartóztattak akkor négy vasutast és három kereskedőt, öztük a nyitrai állomásfőnököt és raktárnokot, akik a most nyilvánosságra került visszaélésekkel teljesen azonos módon, hamis jelzés alatt vagonszámra szállították a gabonát Ausztriába és onnan Svájcba.

A gabonaszállítmányokat törött kőcímén adták fel.

Az államvasutakat is megkárosították azal, hogy a gabonaneműekre fennálló magasabb vasúti díjszabás helyett a törött kőre megállapított alacsonyabb fuvardíjakat fizették a szállítmányok után.

December óta, amikor ezek a dolgok kikapattantak, a határrendőrség emberei állandóan szigorubb ellenőrzést gyakoroltak az Ausztriába irányított teherszállítmányokkal szemben és így jöttek rá, hogy a nyitrai vasúti állomásról megindult visszaéléseknek folytatásuk van. Ez a folytatás: a most leleplezett még nagyobb arányu gabonacsempészes, amelynek szereplői részben az előbbi ügybe is bele vannak keverve. Az Országos Közélelmezési Hivatal, melynek hatás örébe tartozik a gabona- és általában az élelmiszerforgalom megfigyelése és ellenőrzése, nemrég előterjesztést tett a kereskedelemügyi és földművelésügyi miniszternek — mint az Aradi Közlöny vasárnap megírta — ebben közli, hogy a Közélelmezési Hivatal rendszeti osztályának megszervezésével kapcsolatosan átvette a belügyminiszterium keretében működő detektívcsoporthoz és ezt megfelelő tisztviselő-személyzettel kiegészítve, megbízta az egész ország területére az élelmiszerekkel üzött visszaélések megakadályozásával.

Ez alkalommal a Közélelmezési Hivatal felelősségét kérte a kormánytól, hogy a ma-

gyar határon túl tengelyen, hátán vagy bármilyen kézierővel hajtott járművön szállított élelmiszerekről szállítási igazolványt követelhesse a Közlekedési Hivatal megbízottai. Az előterjesztés fölött a minisztertanács fog dönteni. Nincs kétség aziránt, hogy a szükséges felhatalmazást erre a Közlekedési Hivatal elnökének megadja a kormány. Ezzel megakadályozhatja a nagymértékben elszaporodott kisebbmértékű, de végösszegében mégis nagyjelentőségű élelmiszer-csempészeket, melyeket leginkább egyes emberek kisebb kézikocsikkal, vagy gyalogszerrel követtek el a magyar határszéleken.

A kereskedelmi miniszter ma érkezett rendelete már est olozza.

Bécsi nők békegyűlése.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Az Osztrák Általános Nőgyűlés tegnap nagygyűlést hívott össze Bécsbe, a melynek célja az volt, hogy Bécs asszonyai állást foglaljanak a béke mellett. A gyűlésen rendkívül sok asszony jelent meg, Németország is küldött képviselőt és Dánia és a többi semleges államok asszonyai nyilatkozatokat küldtek, a melyben támogatásukat és szimpátiájukat fejezték ki a mozgalmal szemben. A gyűlésen igen sok felszólalás történt. Többek között szót kért Bedy-Schwimmer Róza is, a ki elmondotta, hogy a háboru alatt háromszor volt Amerikában és alkalma volt Wilsonnal beszélgetni. Ismeri tehát Wilson intencióit és biztosítja a gyűlést arról, hogy Wilsontól mindeh távolabb áll azoknál a törekvéseknél, a melyeket sokan rosszakaratulag imputálnak neki. Wilson ugy Németországgal, mint Magyarországgal és Ausztriával szemben jóakaratu semlegességet tanusít, a mit bizonyít az is, hogy a legjobb: a békét kívánja nekik.

Ezután még többen felszóltak, majd egyhangulag határozati javaslatot fogadtak el, a melyben azon meggyőződésüknek adtak kifejezést a bécsi asszonyok, hogy valamennyi államban a népek többsége a békét kívánja. Ezért a gyűlés a kormányokhoz azt a felszólítást intézi, hogy az ellenséges hatalmak semmiféle visszautasító válasza, vagy a háborura izgató beszédek által ne hagyják magukat elteríteni attól, hogy a békemozgalmat folytassák és a békefeltételeket köztudomásra hozzák.

A gyűlés továbbá valamennyi állam asszonyaihoz és férfiaihoz azt a követelést intézi, hogy támogassák kormányaikat a békeakcióban. Végül felszólítja az ellenséges államok asszonyait, mondják meg nek is a világnak, hogy a békét kívánják és hogy az ő akarata ellen történik az, ha továbbra is a háboru átka sújtja az emberiséget.

Hága. Buxton Noel, a nemzetiségű elvű angol politikus, a háboru folytatásának könnyörtelen szószólója a New Statesman hasábjain az entente békefeltételeinek körvonalazásával kapcsolatban a következőket írja: Az entente tévedésbe esett, mikor egy cseh-szlovén állam alakítását követelte. A cseheknek és szlovéneknek csak nagyon kis része óhajtja az egyesítést, a nagy többség tudni sem akar róla és nem is fog egyetérteni vele, mert nem kíván magának jobbat, minthogy továbbra is a monarchia kötelékében maradjon és hű legyen a Habsburgokhoz. Angliának fél millió katonájába kerülne a népeknek akarata ellen való felszabadítása.

Román hölgyek a Szívó-dandárnál.

(Foglalt ejtett vöröskeresztes urinők.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Hét előkező román hölgy van napok óta Kecskeméten. Annál a divíziónél, melyet Orsovánál vágtak el csapataink, teljesítettek egészségügyi szolgálatot. Az egyik hölgyvel, Mme. Vyolette E. Marinka-val előzetesen körülményeiről beszélgetett egy újságíró, akinek a következőket mondta:

— Román időszámítás szerint november tizenhatodika volt, a mikor az Orsovánál elvágott divízió, a melynek parancsnoka Lupasku tábornok, folytonos hátrálás közben elérte Boilestit. A divízió visszavonult az Olt mögé s mivel nagyon féltünk a bolgár előcsapatoktól, mi is menekültünk a kórházzal. Az uram, a ki különben főhadnagy, a második gyalogezred parancsnokának volt adjutánsa. Nyolc napig tartott a visszavonulás, a mikor elértük Isbécenit. Az egész uton, mely alatt egy a katonák, mint a sebesültek rengetegét szenvedtek, — mi tüzből is teljesítettük a kötelességünket.

A magyar kalendárium szerint december hatodika volt, amikor teljesen elfogyott a muníciónk és az oláhok megadták magukat Szívó ezredesnek. Élelmünk még volt, de a munició teljesen elfogyott; gyógyszerünk sem volt, mert azt utközben elástuk, amikor az orvosok Boilestiből a dunai hadosztályhoz menekültek. Egy orvosnővendék maradt csak valánk, a többi

doktor mind elmenekült és mi maradtunk egyedül a rengeteg sebesültekkel. Nagyon sokan meghaltak utközben.

Borzasztó volt a helyzetünk. Tizennyolc napig voltunk körülzárva, sem Krajova felé, sem Bukarest felé nem tudtunk közlekedni, a többi oláh csapatról sem volt semmi hír, két repülőgépnünket, amelyek Bukarestbe akartak hirt vinni, a németek lelőtték. Szívó ezredes Calafatba küldött bennünket vissza, innen Orsovára kerültünk vissza, majd Temesváron át Kecskemétre. Az oláhok hősiességgel harcoltak, de nem bírtak a magyarokkal és németekkel. Egyik tábornokunk az első vonalban esett el, az uram is ott harcolt és én egy lokomotívon mentem ki hozzá elbucuszni, amikor megkísérelték utoljára áttörni a körülzáró csapatokat. Nem sikerült. Temesváron már mint fogolylyal találkoztam vele, onnan elvitték, hogy hová: nem tudom.

Bucszóul leirta a hét internált hölgy nevét, akik vele együtt Kecskeméten vannak: Mme Vyolette E. Marinka (Calafat), Mme Izabella Damian (Boilesti), Mme Helene Cristodonto (Calafat), Mme Erna Jarhy (Calafat), Lucie Kohen (Calafat), Mme Josephine Tomeslu (Constanza), Mme Eugenie Radulesku (Foksani).

Nagy vihar és vereségek a francia kamrában.

(Hogyan szavaztak bizalmat a Briand-kormányra.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A párisi kamara tegnap esti ülésén, a melyen 313 szóval 155 ellen bizalmat szavaztak a Briand-kormányra, többon támadtak a kormány külpolitikáját, különösen a Görögországgal szemben követett eljárását. Jean Bon azt követelte, hogy adjanak ki nyilvános jelentést a titkos üléseiről, hogy az ország megismerje a kormány hibáit. A miniszterelnök — mondotta Bon — nem adott kielégítő választ az interpellációkra. Csak a külügyi bizottságnak köszönhető, hogy a kormány végül is kénytelen volt helyes utra térni. Bon végül a kormány határozatlanságát ostorozta.

Benoist képviselő a kormány görögországi politikáját támadta, bírálta a diplomácia eljárását és azt hangoztatta, hogy Görögországot nem szabad semlegessége elhagyására kényszeríteni. Nem akarjuk, — ugymond — hogy a kis ország vérezzen s miután ezt sikerült elkerülni, bár elítéljük a diplomáciát, kijelentjük, hogy Briand politikája nem súlydelt Delcassé szolgai politikájáig.

Lyoni lapok jelentése szerint a kamara nyilvános ülésén, a melyet nyomban a zárt ülés után tartottak, még a következő epizódok történtek:

Bon szocialista képviselő, akit minduntalan felbeszakitottak, azt követelte, hogy a zárt ülések tárgyalásait minél gyorsabban közöljék a nyilvánossággal, hogy ismerje meg a nép a kormány határozatlanságát, gyengeségét és ügyetlenségét.

Percekig tartó zaj és dulakodás követte Bon szavait. Bon folyton est kiabálta:

— Briand semmit sem tett, még a szövetségesek egységességét sem valószínűsít meg!

A zaj és a közbeszólások különösen a szocialisták részéről még sokáig tartottak s a szocialisták kijelentették, hogy Bon csak a saját nevében beszélt.

Benoist képviselő még utlíttatta Bon szavait és azt kiabálta, hogy Briand a legfontosabb kérdésekre nem felel. Tétlenségi politikáját nem lehet helyeselni.

Briand folytatni akarja beszédét, de a képviselők nagy lármája miatt kénytelen volt a szónoki emelvényt elhagyni.

Bedouce képviselő nagyobb állhatatosságot követelt az entente diplomáciájától. Görögország helyzetéről azt mondta, hogy nem akarják ezt a kis államot semlegességének feladására kényszeríteni és azt sem akarják, hogy ez a kis nép verést ontsa az enteert. E kijelentése után a szélsőbalról odakiáltották a szónoknak:

— Elégtételt követelünk Fournetért!

A konzervatív Monzie az athéni francia követ ügyében megtorlást követelt.

Bedouce így folytatta: Mi nem szavazunk a kormányra, csupán mérsékelt politikájára. Briand politikája sohasem súlydhet a megalkodásnak arra a fokára, mint Delcassé. (Nagy mozgás.) Delcassé, aki jelen volt, meg sem mozdult a helyén. Bedouce folytatta: Kollégáimra nem haragszom, de haragszom Delcassé volt külügyminiszterre, aki olyan feltételekkel vállalt kötelezettségeket országunk nevében, amelyeket még ma sem ismerünk. (Nagy zaj.)

A jobbparti szónokok felszólalásai után, amelyek mind a kormány javára történtek, állandó zajban elfogadták a bizalmi napirendet.

A legközelebbi ülést kedden tartják, napirendjén van: a széniség dolgában beadott interpellációk tárgyalása.

Párisi közlések szerint a kamara utolsó titkos ülésén főleg három dologgal foglalkoztak: A görög kérdés, Franciaország és szövetségeseinek katonai teljesítményei arányáról és a nyugati fronton az angol és francia csapatoknak új elosztásával. A kormány részletes jelentést adott az újonnan érkezett csapatoknak számáról és az 1917-ik döntő évről katonai teljesítményei terjedelméről. A szaloniki-i kérdésben elhatározták az Orient hadseregnek teljes leszerelését.

Most folynak a háboru legnehezebb harcai.

(Zepellinek bombázzák Galacot.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az Utro jelenti Kisenewből: A Moldova harctéren folyó harcok olyan borzalmasak és fáradalmasak, mint a háboru kitörése óta még egyik harctéren sem. Az 1914—15. évi kárpáti harcokat is felülmulják. Oriási hőviharok pusztítanak, amelyek a gyalogság és tüzérség részére minden kiállítás lehetetlenné tesznek.

Párisból jelentik: A lapok szerint a román hadsereg halottakban és sebesültekben állományának egynegyedét veszítette eddig el.

A Ruszkoje Szlovó jelenti, hogy a román királyi udvartartás a déloroszországi Jekaterinoszlávba költözött. A román király itt a Potemkin palotában fog lakni. A „Bjel“ jelentése szerint Jassyban a bankok már becsomagoltak, hogy orosz földre költözzenek és értesítést adtak ki, hogy a náluk elhelyezett értékpapirokért csak öt napig vállalnak felelősséget. Ugyan-e lap információja szerint a román parlamentet csak a legszükségesebb helyzetben hívják össze.

A pétervári távirati ügynökség jelenti: Bratianu az orosz sajtóban úgy nyilatkozott, hogy abban a drámai pillanatban, amikor Románia fegyvert ragadott a szövetségesek mellett, ennek főmotívuma az a nagy rokonérzés volt, mellyel a cár Románia sorsa iránt mindig viselkedett. Az orosz-román barátság túl fogja élni a mai történelmi idöket. Mindenki előtt példának állhat a cár nemes kezdeményezése a békekonzferencia összehívására. A szövetség célja az, hogy az állandó fegyveres béke nyomasztó terhet levegyék Európa vállairól.

Pétervárról jelentik, hogy Zepellinek folyton bombázzák Galacot és gyakran naponként harminé nagy kaliberű bombát dobnak a városra.

Iliesku román tábornok szombaton Párisba érkezett, ahol előbb Liautey hadügyminiszterrel, majd Briand miniszterelnökkel tanácskozott. Vasárnap nagy hadi tanács volt, amelyen Iliescu is részt vett.

A felolvasást — részben aradi vonatkozású — képek vetítésével is élénkebbé tette felvinczi Takács Zoltán, kit a szép számú közönség előadása végén lelkes tapsokkal ünnepelt.

* **Molnár Ferenc a Vojnich-díj nyertese.** Budapestről jelentik: Az Akadémia ma délután tartott ülésében a Vojnich-díjat Molnár Ferenc *Fehér felhő* című misztériumának ítélte oda.

* **Műsoros délután a kulturpalotában.** Oriási érdeklődés előzi meg a február 2-án tartandó műsoros délutánt, melyet a Missió társulat rendez háborus jótékony célra; dr. Prohászka Lászlóné felolvasása vezeti be a műsort, Kopp Erzsébet vezetésével az aradi női tornászcsapat mutatkozik be, majd Harmath Józsa olvassa fel Zombory Andor, Farkas Ferenc és Falus Lajos egy-egy költeményét. Barics Gy. Wagner Gy. dr.-tól és saját magától énekel egy-egy dalt Wagner dr. zongorakisérére mellett. A kamarazene társaság tagjai és pedig Scherhag Ernő és neje dr. Wagner József és neje és Zoltai Mátyas műsoruk legjavával lépnek a közönség elé. Az aradi urileányok kacagató egyfelvonásos vígjátéka zárja be a műsort. Jegyek Scherhag H. és Fia Andrassy-téri üzletében kaphatók 3, 2 és 1 korona áron.

* **A színház hírei.** A *Kornevillei harangok*, ezt a rendezvél kedves romantikus operettet eleveníti fel a társulat csütörtökön. A főszereplők Z. Váradi Margit, Járai B., Róna, Járai S., Polgár Sándor, Győző stb. — *Cigányszerelem* és *Rip-Rip*. Ez a két kiváló operett kerül színpadra pénteken. Délután fél 4 órakor *Rip-Rip* regényes operett kerül színpadra elsőrendű szereposztásban, este fél 8 órakor pedig a *Cigányszerelem* pompás operett kerül színpadra új szereposztásban. A főszereplők Z. Váradi Margit, Horváth M., Járai B., Barics, Járai S., Győző, Polgár stb. — *Népies előadás.* Szombaton délután fél négy órakor Bartha Lajos nagy sikert aratott parasztvígjátéka, a *Zsuzsi* kerül színpadra. Ez lesz ennek a kitűnő újdonságnak első délutáni előadása. Az összes szereplők ugyanazok, mint a bemutatónál voltak. — *Jubiláris előadás.* Szombaton este fél nyolc órakor ünnepi előadás keretében kerül színpadra *Három a kis leány* kitűnő operett. Ez lesz tudniillik ennek a nagy sikert aratott operettnak Aradon a 20-ik előadása. Az összes szereplők ugyanazok, mint a bemutatónál voltak. — *Künn a bárány, benn a farkas.* Három egymásután következő napon kerül színpadra Földes Imre kitűnő vígjátéka elsőrendű szereposztásban. Tekintve, hogy a darab a budapesti Magyar Színházban is 25-nél több előadást ért el, nálunk is biztos sikerre tarthat számot.

* **Schwimmer Rózsa templomi szöszékeken.** Nálunk kissé idegenszerűen hangzik, hogy templomi szöszékekről nő hirdesse az igazság és emberszeretet igéit. Bedy-Schwimmer Rózsa amerikai körutja alkalmából számtalan esetben volt a különböző egyházak meghívott szónoka és angol nyelvű beszédeit az ünnepi prédikációk közé sorozták. Schwimmer Rózsa „Amerika a háboru alatt” címen tartandó február 8-iki előadásában részleteesen ki fog térni azokra a tapasztalatokra, amelyeket rendkívül érdekes és elismerésben oly gazdag utazásain szerzett. A kulturpalota dísztermében tartandó előadásra jegyek már kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében 3, 2, 1 koronáért, 50 fillérért és előadás előtt a pénztárnál.

Az „ARADI KOZLONY”

már a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és dohányüzletben is. Egyes szám ára 12 fillér.

KODALOM ES MÜVESZET.

Színházi műsor:

Kedden: Künn a bárány, benn a farkas.

Szerdán: Künn a bárány, benn a farkas.

Csütörtökön: Kornevillei harangok.

Pénteken délután fél négykor, mérsékelt helyárrakkal: Rip-Rip, operett.

Este fél nyolckor, rendez helyárrakkal: Cigányszerelem, operett.

Szombaton délután fél négy órakor mérsékelt helyárrakkal: Ifjúsági és népies előadás: Zsuzsi, paraszt vígjáték, először.

Este fél nyolc órakor, rendez helyárrakkal: Három a kis leány, operett.

Künn a bárány, benn a farkas.

Komédia 3 felvonásban. Írta: Földes Imre.

— Bemutató előadás. —

Földes Imre új darabja egy színházi estén át derűtségben tartotta a publikumot. Ez a kritikája ennek a színpadi műnek, amely nem nagy igényű, de a színpadi technika alapos ismeretével készült. Ugy peregnék le e darab jelenetei előttünk, mint amikor józsi emlékeinken elgondolkozunk s a legnagyobb varázslómester: a képzeletünk visszavetíti emlékezetünk fehér vásznára életünk ne. ető történeteit. Nincs a darabban ugyszólván semmi új, vagy meglepő; az ötlet, a tárgy, az alakok régi ismerőseink, de az író torzúkra, amelyben megmutatja nekünk, mulatságosakká és kedvesekké teszi őket. A női hiúság találó szatírája, az örök tagadás és örök vallomás humora felvillanyoz s derűsöget áraszt. A komédia elasztikus műfaja pedig elég alkalmas ad az írónak, hogy sok valószínűtlenséget hitessen el velünk. A tartalom voltaképpen „sok láрма — semmiért!” vagy: hogyan szerez magának férjet egy tulokos kis leány tizenkét vetélytársnő intrikáin keresztül? A két leány sok okosat mond, a férfi kevés okosat eszelepszik, amiből egészen világos, hogy a darab végén a — kis leány veszi el a férfit.

A derűs estnek részesei Hitter Lujza, ki a vezetőszerepben sok szeretetteljeskedéssel,

bájos közvetlenséggel s nem közönséges humorral játszott, Harsányi Margit, ki passzív szerepét is sok melegséggel tolmácsolta és P. Rozsnyai Ilonka, aki ma este is, a legpompásabb, minden nüanszot megértő és megjátszó komikának bizonyult. De Heppesné, Bánhazy Teréz, Delline, Várnaine mind kedvesen járultak egy-egy játékos ötlettel az est sikeréhez. Az egyetlen lért szerepnek Delline Lajos szerzett dícsőséget és népszerűséget. A darab gyors és kilógastalan menete, a rövid felvonás közök s a színpad tuiszerű beállítása Szendrei Mihály rendezéséről tettek tanúbizonyságot.

Z. A.

Munkácsy Mihály — Aradé.

Felvinczi Takács Zoltán előadása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Kölescy Egyesület vasárnap délutáni felolvasásán Felvinczi Takács Zoltán rendkívül vonzóan mesélte el a legnagyobb magyar festő művészi fejlődésének történetét. A memoire-okból, jegyzetekből, egykori feljegyzésekből, egy színes, kedves kép alakult ki, egy pompás milieu-rajz, melybe Munkácsy Mihály „oroszlán”-feje, markáns alakja nagyszerűen beleillett. Mert a legérdekesebb magyar karrier története voltaképpen a chaoszból kialakuló magyar kultúrának is története, legalább is igazgatóan érdekes részlete e történetnek.

De volt a fiatal tudós előadásának egy olyan megállapítása is, mely minket aradiakat különösképpen érdekel. Munkácsy Mihály művészi fejlődésének gondos tanyalmányozása arra a megdönthetetlen igazságra vezette a kutatót, hogy Munkácsy igazában Arad városúé. Szülővárosához a születés puszta eseményén kívül egyéb nem köti, ujjaszületésének minden szála Aradhoz fűzi. Igazi szülővárosa Arad, amely az asztalos legény lelkében a színek és formák harmoniáját megteremtette. Ez a megállapítás büszkeséggel tölthet el mindnyájunkat, mert Munkácsy emlékének jogos örökösévé tesz bennünket, de egyszersmind a nagy művész emlékével szemben kötelességeket is ró reánk.

„Mennél tovább áll a védő annál tovább ül a vádlott.”

(A budapesti ügyvédi kamara a gyorsított eljárás ellen.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Már erős visszhangja támadt Vázsonyi Vilmos felszólalásának ügyvédi körben a Kuriának gyorsított eljárás folyamán kialakult joggyakorlata ellen. Baracs Marcell kamarai ügyész éles bírálattal követelte, hogy a gyorsított eljárást, mint fölösleges, kártékony és a modern bünvádi eljárással össze nem egyeztethető képtelenséget *dobják félre*. Ebben a tárgybán a budapesti ügyvédi kör már a legközelebbi csütörtökön *megvitató estét* tart.

Az ország jogászai és ügyvédei körében is nagy feltűnést keltett az éles támadás, amelylyel Vázsonyi a Ház ülésén a gyorsított bírói eljárást és a Kuria ítélkezését illette. Ebben az ügyben Baracs dr. a budapesti kamara ügyésze a következőket mondotta:

— *Vázsonyinak tökéletesen igaza van, de még az igazságot nem is tárta fel egészen. Be kell látni, hogy a gyorsított eljárás esődöt mondott. A vádlottak másfél év, sőt még hosszabb idő múlva kerülnek főtárgyaláshoz, amellet az egész tárgyalás hézagos, mert a védelem csaknem ki van küszöbölve. Az előkészítő eljárás hézagosságát a főtárgyalás alaposságának kellene pótolnia. Az anyagi igazság az ollónak két szára közé került. Az egyik szára az ollónak az előkészítő eljárásnak egyoldalúsága, a másik szára a főtárgyalásnak a minden áron való lefolytatása. A olló két szára összenyomva, az anyagi igazságot metszi ketté. Ezért sürgős a főtárgyalás minden áron való lefolytatása. Az anyagi igazság veszendőbe megy, anélkül, hogy az eljárásnak gyorsaságát elérhetnék. Az eljárást az a körülmény lassítja, hogy az igazságügyi kormány tulságosan gyámlik az ügyek felett.*

— A Kuriának ez ügyekben követett joggyakorlatáról nem kívánok bírálatot mondani. Elégleges, ha rámutatok arra, hogy a gyorsított eljárás alkalmul szolgált arra, hogy a Kuria tultegye magát azon az alapelven, hogy nem állott be a felső fokon reformáció in pejus a vádlott hátrányára akkor, ha az ő terhére törvényszerű jogorvoslat nem használtatott. Az egész eljárás során a védelmet valóssággal elnyomják. Szinte közkeletűvé vált az a tréfás mondás, hogy „mennél tovább áll a védő, annál tovább ül a vádlott.” Egyébként pedig a gyorsított eljárásnak szükségessége fölé a legerősebb bírálatot maga az igazságügy-miniszter mondotta a Házban, amikor a behozatalát azzal indokolta, hogy arra a papirbakanesok és pókhálószoetek szállításának gyors megtorlása végett volt szükség. Már pedig épen ezek a bűnök a katonai büntető törvény 327. szakasza alá tartoznak és a katonai büntető bíróságok hatáskörébe esnek, úgy, hogy a gyorsított eljárás épen ezekben az ügyekben nem nyerhet és soha nem is nyert alkalmazást. Ha tehát a gyorsított eljárásra csakis ezek miatt az ügyek miatt volt szükség, akkor ez a gyorsított eljárás nézetem szerint a jogrendet nemcsak elő nem mozdította, hanem *határozottan állandóan veszélyeztette*. Se Németországban, se Ausztriában hasonló intézkedést a háború nem szűnt.

Gál Jenő dr., az ügyvédi kar titkára, a következőket mondotta:

— Erre a felszólalásra a jogászvilág s különösen a büntetőjoggal foglalkozók évek

óta várnak. Rengeteg elkeseredés és sok ártatlanul elítélt szenvedése szól abból a bator és az európai jogászvilág előtt kimagasló beszédből. A leglényegesebb az, hogy végre ébrednek arra a tudatra, hogy az egész világon, csak minálunk életbeléptetett visszaható erejű törvényre és a gyorsított eljárásra semmi szükség nincs. Különben az igazságügy-miniszter urnak egy ténybeli tévedését kell helyreigazítani. Azt mondotta, hogy a gyorsított eljárást a pókhálószoetek és a papirbakanes szállítók ellen kellett meghozni. Itt a miniszter ur föleserélte a visszaható erejű törvények érdekében mondottakat a gyorsított eljárás életbelépésével kapcsolatosan mondottakkal. Mikor a visszaható erejű törvényjavaslatot benyújtotta, akkor a papirbakanesokra és a pókhálószoetekre hivatkozott. Ellenben a gyorsított eljárásnál a hazaárulók és kémek ellen gyorsított eljárás lefolytatása végett hozakodtak elő egy sehol sem ismert bünvádi eljárási móddal. A tény az, hogy a pókhálószoetek fölött a *katonaság bíraskodik*, a gyorsított eljárás pedig — mivel hála Istennek, kémek nincsenek — a kereskedők és a rendőroket megvesztegető kofák ellen kerül alkalmazásba, mint nagyszerű háborús vívmány.

— Amikor itt volt a középeurópai bajtársi szövetség, akkor a német és osztrák jogászok *lemosolyogták* az egész alkotást, a visszaható erőt és a gyorsított eljárást, különösen, amikor megtudták, hogy a *gyorsított eljárás annyit tesz, mint gyorsan becsukni és nagyon lassan kibocsátani az embereket*. Meggyőződés, hogy Vázsonyi felszólalása nyomán megkezdődik a parlament felvilágosítása, hogy büntetőtörvények alkotásánál nem hazafias szenvedelmekre és szólamokra, hanem higgadt, tudományos erővel felruházott ismeretekre van szükség.

Kupfer Gertrud a mozifilmen

(Ujabb letartóztatás a több milliós élelmiszer-csalási ügyben.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Berlinből jelentik: Kupfer Márta és leánya Kupfer Gertrud csalása ügyében tegnap óta az államügyészség és a vizsgáló bíró folytatják a nyomozást. Tegnap ebben a szenzációs és mindjobban szélesebb körökre kiterjedő aférban újabb letartóztatás történt. A tettestárs, illetve segítőárs gyanúja miatt elfogták Brandt Sándor udvari színészt.

A művész hosszabb idő óta baráti és üzleti viszonyban állt Kupfernével és leányával és az ő rábeszélésére az asszony filmületeket is kötött. Filmgyárat alapítottak, melyben azonban mindössze két felvétel készült. Mindkettőnek a főszereplője a német fővárosban szépségéről ismert Kupfer Gertrud volt, aki a legnaturalisztikusabb pozíciókban állt a mozigép előtt. A Brandt-Kupfer filmgyár Boccaccio és Casanova novelláinak bemutatását tűzte ki célul és a művész vallomása szerint az első körlevél szétküldése után annyi megrendelést kapott, különösen Magyarországból, hogy a vállalat egy egész évre el volt látva munkával. Neki, mint főrendezőnek 28,000 márka évi fizetést ajánlott Kupferné. A berlini rendőrség több métermázsa félig kész filmet foglalt le.

A nyomozó hatóság most annak a megál-

lapításán foglalkozik, vajon a művész nem volt-e részese az élelmiszer-vállalkozásoknak is. Brandt tagadja ezt, minthogy azonban minden napos vendég volt a Kupfer család házában s mint említettük, velük a legszorosabb viszonyban élt, valószínűnek tartják, hogy tudomása volt az irreális üzletekről.

A rendőrség tegnap felnyitotta Kupfernének nagy fényűzéssel berendezett lakását és a letartóztatott asszony védője megjelent, hogy Kupfernének és leányának a fogházban szükséges tárgyakat elvigye.

Szénválság az egész világon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az egész világ legsúlyosabban szenved a szénhiány következtében. És ennek egyedül Anglia az oka. Tegnapelőtt jelent meg a norvég kormány nyilatkozata, amely tisztázza Norvégia viszonyát Angliához és ma már arról kapunk hírt, hogy Krisztíániában elkeseredett a hangulat az angol szénblokádnak miatt. Az egyre fokozódó hideg valósságos nemzeti veszedelemmé tette a szénhiányt, eltekintve attól, hogy a norvég államvasutak — a vasutigazgató kijelentése szerint — a legkomolyabb veszedelem előtt állanak és már is beszüntették egynéhány fővonalon a közlekedést, így többek között az angoloknak fontos Bergen vasuton és a Bergen—Newkasztle-vonalon. Ez bizonyos tekintetben válasz akar lenni az angol rendszabályokra.

Berzi jelentések szerint Milánóban olyan mértéket ért el a szénhiány, hogy az utasok a szállodában ugyanannyit fizetnek a fűtésért, mint magáért a szobaért. Egész Észak-Olaszországban minimalisra szállították le a vasuti forgalmat és az olasz ipar is a legsúlyosabb válságba jutott. Azonban ma már Svájc is éri ezeket a bajokat és az hallatszik, hogy február közepén az államvasutak forgalmát negyven százalékkal csökkentik. A szövetségtanács elrendelte a szénkészletek összeírását és aki hamis adatot vall be, azt huszezer frankkal büntetik meg. Az összes svájci gazdának fogyasztóikat a legnagyobb takarékosagra intik és meghatározzák az egy nap elhasználható mennyiséget. Valamennyi gázgyár emelte a légszusz árát. A városok éjjeli világítását erősen redukálták.

Luganoból jelentik, hogy az olasz vasutak főigazgatója a lapokban egy köriratot tett közzé, amelyben megmagyarázza a közlekedés korlátozásainak okait. A dolgok ma úgy állnak, hogy csak az utazhatik, akinek feltétlenül utaznia kell s az utasoknak meg kell barátkozniuk azzal, hogy a harmadik osztályt használják, lemondjanak a kényelemtől és ha a viszonyok úgy követelik, akkor az utnak egy részét gyalog tegyék meg. A „Stampa” című lap arról értesül, hogy a szénhiány miatt a tömeglakásokban nagy hideg van és emiatt igen nagy az izgalom. Több gyárnak meg kellett szüntetnie az üzemét és ebből zavargások keletkeztek. Minthogy tarifakorlátozás következtében a legtöbb szénzállító hajó elmaradt, a krízis vége nem látható be.

Genti jelentés szerint rendkívül jellemző a párisi és a franciaországi szénválságra az, hogy a kormányhoz közelálló lapok is megfajták a vészriadót és kijelentik, hogy a jelenlegi állapot tarthatatlan és az a segédeszköz, amelyhez Herriot miniszter nyúlt, tudniillik, hogy Páris város széntártelek-jait vette igénybe, a legkomolyabb veszedelmeket rejti magában. Mindama kísérletek, amelyek azt célozták, hogy a szénbehozatalt emeljék, eredménytelenek maradtak. Páris és a szomszédos városok közti forgalom majdnem teljesen szünetel.

Csécsei Nagy Imre dandárparancsa.

(A bucsuzó parancsnok az aradi huszárakhoz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háboru legendái közzé tartozik annak a lovasdandárnak minden egyes harctéri cselekedete, amelynek Csécsei Nagy Imre ezredes a parancsnoka. Őreg aradi népfelkelő huszárak is küzdöttek ebben a csapattestben s néhány gyönyörű epizódot az Aradi Közlöny hasábjain ismerttetett meg maga a parancsnok azokban a levelekben, amelyek nemcsak az ő katonai kiválóságáról, de nagy és nemes emberi tulajdonságairól is tanuságot tettek.

Most bucsuzik bajtársaitól, jó és rossz idők osztályosaitól és ez a parancs annyira erőt közvetlen és meleg, egy vitéz magyar katonának szívéből eredő hangjával, hogy bűn lenne a magyar huszárnak azt a jellemrajzát, amelyet Csécsei Nagy Imre ezredes ebben a parancsban rajzol meg, a nagy nyilvánosság elől elvonni.

M. kir. népfelkelő lovasdandár.

Dandárparancs

Tábor, 1917 január hónap.

A hadsereg-főparancsnokság f. hó 17-én kelt rendeletével dandáromnak egy csapattestbe való összevonását rendelve el, ezzel egyidejűleg a parancsnokságom alatt álló lovasdandár megszűnt. Nehéz e szót leírnom s beleélnem magamat abba a ténybe, hogy meg kell válnom az én kedves és vitéz népfelkelőimtől. Kedvesek voltatok nekem, mert a két év alatt, mit köztetek töltöttem, csak jót és szépet láttam tőletek. Hogy vitézek voltatok, arról főleg az a másfél év győzött meg, mit a dandár élén küzdöttem végig. Büszke önérettel mondhatjuk el, hogy a most megszűnő dandár soha sem volt másodrendű szolgálatra alkalmazva; előjáróink annyira bíztak bennünk, hogy mindig a legnehezebb feladatokra alkalmazták s minden

egy feladat megoldása egy-egy újabb levéllel gazdagította azt a babérkoszorút, mely hívva lesz ennek a dandárnak emlékét a történelem számára megörökíteni.

Küzdöttetek lovon, rohamoztatok gyalog, voltatok hosszú hónapokon át lövészárkok lakói, — beváltatok dermesztő hidegben és égető napban, — becsülettel megállítottok helyeteket a Kárpátok zordon bércei és rengeteg erdői közt, valamint Wolhynia rónáin is.

Köszönöm a legfelsőbb szolgálat nevében kiváló magatartástokat, s a magam nevében azt a ragaszkodást irányomban, a mely munkámat mindenkor megkönnyítette.

Kedves bajtársaim, kik annyi jóbán és rosszban osztoztatok velem, kik a magyar huszár névnek annyi dicsőséget szereztetek e két év alatt — a szívemhez nőtetek, mert küsmertelek benneteket. Csoda-e, ha sajnó e szív, midőn elhagylak benneteket?!

A magyarok Istene, ki az ő kedves népfelkelő huszárjait annyi viszontagság közt megőrizte, vezéreljen ezután is benneteket. Maradjatok azok, akik eddig voltatok, hogy tovább is csak dicsőséget szerezzetek édes Hazánknak s örömet Ő Felségének, legfelsőbb Hadurunknak. Járuljatok hozzá teljes erővel gaz elleneink letiprásához, hogy annál boldogabban élvezhessétek majd a béke áldásait.

Kísérje a hadiszerepese minden lépés-teket!

Isten veletek!

Csécsei Nagy Imre

ezredes.

A parancsot a napokba olvassátok fel és szem nem maradt szárazon, a meleg, szívből jövő és szívhez szóló szavak elhangzásakor.

Meghíusult merénylet a spanyol király ellen.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az Havaş-ügynökég jelentése szerint gonosztevők megkísérelték, hogy Granadánál a spanyol király vonatát kisiklásra bírják. A veszedelmet azonban idejében elhárították. Két embert elfogtak. A belügyi államtitkár hivatalosan megerősítette a merénylet megkísérlésének hírét.

Madridból jelentik: A rendőrség elfogott egy embert, aki hibátlanul beszél franciául és angolul. Megmotozásánál egy levelet találtak nála, a melynek egy szavát sem lehet megérteni, de megállapították, hogy Barcelonából kelt. A legközelebbi időben újabb letartóztatások várhatók. Két ötven kilogramm súlyú ólomtömböt találtak a sínek között és a pályaudvar közelében. A belügyminiszter csak tartózkodóan nyilatkozott a merénylet-kísérletekről, hogy ne veszélyeztesse a megindult nyomozást.

A rendőri vizsgálat eddigi megállapítása szerint a merénylet a következőleg történt: Két nagy ólomdarabot helyeztek a sínekre, olyan helyen, ahol az utvonal meredek, úgy, hogyha a merénylet sikerül, a vonat feltétlenül a mélységbe zuhant volna, ami borzalmas katasztrófával egyértelmű. Eddig két embert

tartóztattak le, az egyik Duran nevű barcelonai munkás, a másik egy fiatal gyermek, portugál származású és Pintónak hívják. A főcinkosok még nem kerültek kézre.

Kurpaikin vérengzései.

Tizennégyezer ember elítéltetése

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Ruskoje Slovo haditudósítója táviratozza Rigából, hogy az ottani harcok borzalmas lefolyásúak, az ellenséges tüzéség kifünően van belőve és az ellenséges gyalogságnak a hihetetlen nehéz terület dacára sikerült utat csinálnia. Egy támadásnál egész csapatok mocsárba kerültek és nem tudtak megszabadulni. Az ellenség tüzéségének tüzelése pergőtűzzé fokozódva óriási pusztításokat okozott és 18 óráig tartott. Egyes szibériai ezredek, magasrangú tisztjeikkel együtt, teljesen megsemmisültek.

A cár rendeletet bocsátott ki, mely szerint Galiczyn orosz miniszterelnököt betegség esetén Dobranevski igazságügyminiszter fogja helyettesíteni.

Legközelebb olasz misszió utazik Pétervárra, hogy megszilárdítsa Olaszország és Oroszország között a kereskedelmi összeköttetéseket.

A Ruskoje Slovo megerősíti azt a hírt, hogy Sassonovot az angol kormánynak egye-

nesen kifejezett kívánságára akkreditálták nagykövetté Londonba.

A дума utolsó titkos ülésén a turkesztáni események tárgyalásánál a szónokok felemlítették, hogy Kuropatkin tábornok borzalmas vérengzéseket vitt végbe Turkesztánban. Az elmúlt évben nem kevesebb, mint 14.000 embert ítélte el szigorú büntetésre, 2000 embert halálra, vagy életfogytiglani száműzetésre és 12.000 embert kényszermunkára.

MOZGOKEP SZÍNHÁZ.

* **Más férje** — Henny Portennel. (Az Apolló premierje.) Egymásután kapjuk a legszébb és legérdekesebb Henny Porten-filmeket s mégsem tudunk betelni azok művészi szépségeivel. Ahány darabban látjuk ezt a csodás, feusséges, imponáló színésznőt, mindig újat nyújt a játékában. Ha mindennap öt látunk a filmen, bizonyára akkor sem unánk meg, annyira gazdagon ragyogtatja sokoldalúságát. A ma bemutatott drámában, Más férje, az önfeláldozó szerelem pompázó szobra Henny Porten. A darab údekesítő, gördülékeny meséje bőséges alkalmat nyújt játékaának megcsodálására. Az új Henny Porten-film minden előadáson zsufolt nézőtér nézte végig az Apollóban. Még kedden megy a kép. 3

* **Halálbalett** szenzációs artista sláger csütörtökön az Erzsébet mozgóban. Caridon artista sehogysem tud boldogulni régi táncával, mivel mindig újabb számok kerülnek az orfeum műsorára. Egy napon direktora elbocsátja őt s így öccsével Egennal kenyér nélkül marad. Egy újsághirdetésre lesz figyelmes, melyben Berg professzor médiumot keres új találmányához. Ő vállalkozik erre és egy kísérlet után arra a gondolatra jön, hogy ezzel a készülékkel egy új szenzációs számot tudna produkálni. A készüléket öccse segítségével ellopja és egy más országba menekülnek, ahol mint csontváz-Pierot óriási sikert arat. A professzor erről tudomást szerez s leányával utra kell, hogy találmányát visszaszerezze. Idegfejtő, izgalmas hajsza keletkezik, de hiába minden fáradság, mikor Caridon látja, hogy niúsen menekvés, a szerkezetet elpusztítja, ő pedig öngyilkos lesz.

* **Mister Wu** (William Khan detektív sorozat I. az Urániában.) A világhírű német rendező, aki eddigelő más gyáraknak volt kiváló és nagyon értékes tagja, most saját grárában tevékenykedik, a mai napon mutatkozik be a közönségnek. „Mr. Wu a sárga ember” a kép címe, a film rendkívül érdekes és izgalmas elejétől végig. Olyan detektív dráma, melyben minden egyes jelenet újabb meglepetést készít elő a közönségnek, de a melyben a legizgalmasabb és legnagyobb meglepetés mégis az egészen váratlan és újszerű befejezés. A film főszereplője egy kínai ember, akit a kínai udvari színház drámai főszereplője alakít és aki nagyszerű tudásával le fogja bilincselni a közönség érdeklődését. — „Mire megvénültünk” Jókai Mór regénye, melyet könyvalakban mindenki ismer s mely napok óta Budapest szenzációja, legközelebb az Urániában. 5

* **Shakespeare „Othelloja” az Apollóban.** Az Apolló-színház legközelebbi filmszenzációja Shakespeare Othelloja. A klasszikus művet finom stílusérzéssel s pompás kiállítással dolgozták át filmre. Arad publikuma sok gyönyörűséget fog találni ebben a nagyszabású képben.

* **Koronázási film** első és második része egyszerre pénteken és vasárnap kerül bemutatásra az Erzsébet mozgószínházban.

* **Minden csütörtökön este 6 órától szenzációs műsorok az Erzsébet mozgószínházban.**

Tizenöt évesek katonai szolgálata Franciaországban.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az angolok már hetek óta készülnek a nyugati fronton. Meghosszabbították frontjukat és a francia csapatokat más területre tolták el. Az angolok a Somme területen jobbszárnyukkal most Perronéval szemközt állnak. Anglia magához ragadta a vezetést és ő a háborús gondolatnak a megtestesítője. Nyugaton a

harci tevékenység ma már sokkal több frontszakaszra terjed ki, mint eddig. Látszik, hogy mindkét fél nagyon gazdálkodik az erővel, szükre szabja vállalkozásait, ami alól csak a trónörökös hadsereportjának a 304-es magaslat ellen intézett támadása alkot kivételt. Erre a vállalkozásra Francois tábornok büszke lehet.

Berni híradások szerint a francia hadügyminiszter intézkedett, hogy az 1918—1920-as évfolyamokat

katonai irodákban alkalmazzák. Ez azt jelenti, hogy Franciaország minden rendelkezésre álló erőt a frontra dob és a szó szoros értelmében az utolsó fegyverfogható gyermeket is elküldi a lövészárkba. Franciaországban a tizenöt éves gyermekeket katonai szolgálatra kényszerítik és akik ma egyenruhát öltenek magukra, tegnap kerültek ki a középiskola negyedik osztályából. És Franciaország miniszterelnöke, Briand azt hirdeti, hogy a végső győzelemig kell folytatni ezt a háborút. Ugy látszik, ennek az urnak nincsenek — unokái.

Párisi lapok szerint Reimsot tegnap hetvenkét ágyulövés érte, úgy, hogy a város központi részének pusztulása tovább halad.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A Maas nyugati partján lefolyt harcokról Francois gyalogsági tábornok a következőket jelenti: A franciák reggel nyolc órakor kezdték meg támadásaikat tüzérségi előkészítés nélkül a 304 magaslaton levő állásaink ellen. Itt jó megfigyeléssel irányított tüzérségi tüzelésünk miatt az ellenség csak egyes helyeken bujhatott ki árkaiból, de ott is nyomban vissza kergettük. Déli tizenkét órakor az ellenség heves tüzérségi tűzbe kezdett, amely két óra pergő tüzézzé fokozódott. Délután három óra tizenöt perckor az ellenséges gyalogság az egész harcvonalon újabb támadásra indult, amelyet gyalogsági tüzellel, kézi gránátokkal és záró tüzellel vissza vetettünk. A harmadik támadás 3 óra 45 perckor kezdődött. Az ellenség megsemmisítő tüzelésünk miatt csak kevés helyen bujhatott ki árkaiból. Azután erős tüzelésbe kezdett az ellenség elől sorainkban levő árkaik ellen. Négy órakor következett a negyedik támadás, amelyet a 13-ik és a 109-ik gyalogezred kézitusával vertek vissza. A 13-ik gyalogezred az ellenséget visszazűzte és összes állásainkat megtartottuk. Az ellenség súlyos veres veszteségeket szenvedett, a mi veszteségeink csekélyek. A csapatok hangulata kitünő.

Luganó. Az olasz sajtó egyre növekvő izgalommal tárgyalja az Isonzó és a tiroli fronton lefolyó eseményeket. Figyelmeztetik a közönséget, hogy az ellenség nagyarányú katonai készülődéseket tesz és óva intenek attól a tévhitől, mintha az ellenség katonai ereje megtört volna. Sok, nagyerejű csapatot és tüzérséget von össze az ellenség a tiroli és az Isonzó fronton és egyszerre akar északról és nyugatról támadást intézni Olaszország ellen. A lapok azzal nyugtatják meg a közönséget, hogy rámutatnak arra a hatalmas megerősített erődvonaira, amelyet az olasz hadvezetőség a Brenta, Etsch és a Pó völgyén keresztül már kiépített. A sajtó sürgeti, hogy francia és angol

municció és tüzérség támogassa az olasz akciót.

Berlin. A német repülőgépeknek a nyugati arcvonalon kifejtett tevékenységéről a következőket jelentik: Mig az ellenséges repülők arra szorítkoznak, hogy saját vonalaik felett szállnak fel, addig a mi repülőink utjukról mindig pontos jelentésekkel térnek vissza, a melyekből megtudjuk, hogy mi történik az ellenséges front mögött. Sok érdekes fényképfelvételt is készítettek a repülők. Calais, Toulon, Etable, Amiens, Toul, Louxenil, Montpelhard városokat repülőink több ízben lefényképezték.

Végzetes tévedés.

(Az aradi patkányirtó porukra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Pár nappal ezelőtt táviratot kapott az aradi rendőrség a makói rendőrkapitányságtól. A távirat arra kéri a rendőrséget, hogy keresse fel Fried Ignác aradi patkány mérgekészítő lakását és az ott talált mérgeből, vagy ha annak csak alkatrészei lennének, úgy abból vegyen kevés mintát, amit a makói rendőrség címére küldjön be. A távirati megkeresésnek a rendőrség sürgősen eleget tett, de hogy miért volt szüksége a makói rendőrségnek Fried készítményére, azt nem tudták az aradi rendőrségen.

Most aztán kiderült, hogy a távirati megkeresésnek különös előzményei vannak. Fried Ignác, aki jelenleg katonai szolgálatot teljesít, egy özvegy asszonytól bérelt butorozott szobát. Pár nap előtt ennek az özvegy asszonynak az anyja gyanus körülmények között hirtelen meghalt. A makói rendőrség megállapította, hogy az öregasszony halálát mérgezés okozta és a nyomozás alatt az a gyanu merült fel, hogy a mérge valahogyan, véletlenségből Friedtől került az öregasszonyhoz. Fried Ignác ugyanis a szerencsétlenség előtt pár nappal egy kis csomag porukrot adott lakásadónőjének, hogy azt reggelijéhez használják fel. Valószínűnek tartotta a rendőrség, hogy Fried a porukrot helyett tévedésből valami mérget adott a lakásadónőjének és így magyarázták a balesetet. A szerencsétlenül járt öreg-

asszony hulláját felboncolták és a hullabélrészeit felküldték az országos vegyvizsgáló állomásnak, mely valószínűleg világosságot fog deríteni a rejtélyes baleset dolgában.

Tizenkilenc ellenséges hajó elsüllyesztése.

(Fokozódik a buvárhajó harc.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Egyik tengeralattjárónk, amely tegnap tért vissza, tizenegy hajót süllyesztett el 32.469 tonna tartalommal, egy másik pedig nyolc hajót süllyesztett el 22.244 tonna tartalommal. A tizenkilenc hajó közül hét szénszállítmánnyal volt utban ellenséges országok felé, hét hajó, melyeknek tonnataralma 13.200, Franciaországba és Angliába akart élelmiszert vinni, a többiek gerendákat, halat, kendert és más dugarukat szállítottak. Egyik tengeralattjárónk egy hét centiméterre ágyut zsákmányolt, a másik kilenc embert elfogott. Egy harmadik tengeralattjárónk január 12-ikétől 22-ikéig tizenhárom járomüvet süllyesztett el, 12.000 tonna tartalommal. Ezek közül négy hajó szenet, hat gerendát, egy ércet, egy teát és egy különféle dugarukat szállított. A negyedik tengeralattjárónk halász gőzöstkísért be hazai kikötőbe, ahol a német hajósok szolgálatába állítottuk.

London. Hivatalosan jelentik, hogy a *Laurentic* nevű 14,892 tonnás segéd-cirkálót január 25-ikén egy tengeralattjáró elsüllyesztette, vagy, aknára futott. Tizenkét tisztet és 109 közembert megmentettek.

London. Hivatalosan jelentik, hogy a *Laurentic* nevű cirkálót az ir tengerpárt mellett süllyesztették el.

Fokváros. A Reuter-ügynökség jelenti: Egy német tengeralattjáró a *Roube* nevű orosz bárkát elsüllyesztette.

Amsterdam. A Lloyd társulat jelentése szerint december hónapban tizenkilenc hajó pusztult el, köztük tizenegy angol.

A sajtószállásról jelentik: Az *Echo de Paris* január 26-iki jelentésében említett francia tengeralattjáró parancsnoka, aki a Zagreb osztrák gőzöst figyelmeztetés nélkül elsüllyesztette, *du-Paty de-Clam* a vízbe fulladt. A parancsnok fia annak az ezredesnek, aki a Dreyfus perben korona tanu volt. Az ezredes volt a Dreyfus ellen felhasznált titkos dossiernek gyártója.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábori előfizetőinket, akiknek a tábori postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábori postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat be.

Pelnyitották a pamutcsempeszők butorszallító kocsjait.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Azokat a butorszallító kocsjait, amelyekben a bécsi és budapesti kereskedők pamutárut és készletüket akarták az országból kiszállítani, ma délelőtt bontotta fel a rendőrség szakértők jelenlétében. A bizottság tagjai voltak: Sándor László dr. rendőrtanácsos, Vétes ipartelügyelő; a kereskedelemügyi minisztérium részéről: Deutsch Kálmán, a Pamutközpont igazgatója, Mithlberg főhadnagy, ifj. Pum József királyi főmérnök, Stenger Károly és Pál György dr. rendőrfogalmazók. A kocsi felnyitásánál és az áruk megvizsgálásánál megjelent Weissmann Miksa dr., az alsóausztriai helytartóság kiküldöttje is.

A kocsiakat, amelyek a Lánchíd mellett a felső rakparton állnak sorjában, egymásután nyitották fel. Az első kocsiában, amely a Rosin és Knauer bécsi szállító-cég kocsija, térfiköpenyeket talált a bizottság. Ezeknek a köpenyeknek a szövete, mely pamut hulladékokból készült, bejelentési kényszer alá esik. A köpenyek bejárásáról megállapította a bizottság, hogy azok is záró- és korlátozó rendelet alá esnek és ezért a bizottság elrendelte, hogy ennek a kocsinak tartalma visszatartandó mindaddig, amíg a tulajdonosuk ki nem mutatja, hogy az árukat december 19-ike előtt konfekcionáltak. Ezen esetben a köpenyek Ausztriába való kivitelét nem lehet megakadályozni.

A második kocsiában térfizubbonyokat találtak, a melyeket a bizottság katonai cikkeknak minősített. Ezt is visszatartja a rendőrség, mert ezekre a cikkekre nézve is fennáll a bejelentési kényszer. A harmadik és negyedik kocsi tartalma ugyanaz, mint az első kocsié: térfiköpenyek. Ezt is visszatartja a rendőrség. Az ötödik kocsiából élénk színű sarga, vörös és kék béressel ellátott női kabátok kerültek elő.

Ezeket a bizottság a bejárás miatt szintén visszatartja és tulajdonosuk ezekre nézve is igazolni köteles, hogy december 19-ike előtt készültek el. A hatodik kocsiában ugyanolyan árukat találtak, mint az ötödikben. A hetedik kocsiában, a melynek feladója Nyári Géza bank-utcai kereskedő, körülbelül százötvenezer korona értékű nadrágszövetet találtak. Mint-hogy ez az áru a 87.716—916. számú rendelet szerint felajánlási kényszer alá esik, a rendőrség ezt az árut lefoglalta.

Amennyiben a bizottság később megállapítja, hogy ezt a szövetet tulajdonosuk nem ajánlotta fel a Pamutközpontnak, úgy az árut elkobozzák. Ezt az árut azonban természetesen semmiféleképpen sem szabad az országból kivinni, és így Nyári Géza ellen, miután azt ki akarta szállítani, a rendőrség meg fogja indítani az eljárást.

A nyolcadik kocsiában, amely Mauthner Henrik szállító, felkonfekcionált árukat találtak. A bizottság elhatározta, hogy meg kell vizsgálni, hogy a bére mikor került a konfekcionált áruba, a záró vagy korlátozó rendelet kiadása előtt vagy után. A kilencedik kocsiában, amely az Eduard Rosin és Gustav Knauer bécsi szállító cégé, Unger Lipót konfekciós áruit találtak.

A tizedik kocsiában, amely az Internationale Transportgesellschafté, posztóárut találtak, amelyet Frankfurter Mihály akart Bécsbe szállítani. A tizenegyedik kocsiában, amely a Caro és Jellinek cégé, nadrágszövet kellekek és ingeket találtak. Ennek a kocsinak a feladója Goldberger Dezső. Pum, József, a kereskedelemügyi minisztérium megbízottja kijelentette, hogy ebben a kocsiában olyan áru van, amely

felajánlási kényszer alá esik, tehát alaposan megvizsgálandó.

A Pamutközpont megbízottjai ezzel szemben azt vitatták, hogy svajci áru van a kocsiában, amelyet Goldberger Rezső a Pamutközpontnak bejelentett. A kereskedelemügyi minisztérium megbízottjai a rendőrséggel jegyzőkönyvbe foglaltatták, hogy a szöveteken talált minta-cédulák szerint az áruk Hartmann Pollak bécsi cégtől erednek, tehát osztrák áruknak látszanak. A tizenkettedik kocsiában, amely a Rosin és Knauer cégé, konfekcionált árukat találtak, amelynek feladója Kovács Imre.

A tizenharmadik kocsiában, amely a Müller H. és Fia debreceni szállító-cégé, olyan konfekcionált árukat találtak, amelyeknek a bérese megvizsgálandó. Hogy ennek az árunak ki a feladója, azt nem tudják. A szállítmányt a Gerugros cég címére adták fel. Találtak ebben a kocsiában katonai posztóból készült felkonfekcionált árukat, a melyek a 4829—1915. számú rendelet szerint bejelentési kényszer alá tartoznak. A tizennegyedik kocsiában, amelynek a Rosin és Knauer szállító-cég a feladója, posztóból készült konfekciós árukat találtak, amelyeknek a bérese megvizsgálandó. Ennek a kocsinak a feladója is Kovács Imre.

H I R E K.

LEGÚJABB.

Ejjel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Párisi robbanószergyár pusztulása.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti január 29-én este: Egyik haretéről sem jelentenek nagyobb haretokat.

Lyoni lapok szerint a Mossi és Blesani robbantószer gyár, mely főleg melinitet készített, teljesen elpusztult. A gyár 390 munkása közül nyolcvan tartózkodott a katasztrófa idején a gyárban. A párisi körvasut pályaudvara és a szomszédos házak megrongálódtak. A körvasut forgalmát pár órára be kellett szüntetni.

Az Havas-ügynökség jelenti: Vasárnap délelőtt a löpörgyárban tüztámadt. A tűz gyorsan terjedt és a rakományokba esapott át, ahol jelentékeny robbantó anyag volt felhalmozva. Az épületet mindenki elhagyta, két-három robbanás történt, az áldozatok száma csekély. Heten meghaltak, három munkás könnyebben megsebesült. A szomszédos házak megrongálódtak.

Az Havas-ügynökség jelenti: A Korfu-szigetén állomásozó görög hadoszázal parancsnoka a királyi kormánytól parancsot kapott, hogy csapatával vonuljon Patraszba. A szigeten csupán kétszáz főnyi osztag maradt, melynek parancsnokai olyan tiszték, akik entente barátok.

Egy norvég gőzös egy német buvárhajónak harminchét főnyi legénységét hozta Hammerfestbe. Mivel a legénységet semleges hajó hozta be, szabadon bocsájtották. A Wolff-ügynökség jelenti ennek kapcsán, hogy január 17-én Antwerpen közelében egy német tengeralattjáró elsüllyedt. A legénységet Herman nevű mérnök kivételével megmentették a vízbeledőlés-től, míg a tengeralattjáró elpusztult.

Magyar miniszterek Bécsben.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Teleszky János pénzügyminiszter, Harkányi báró kereskedelemügyi miniszter ma Lers Vilmos és Bottlik József államtitkárok kíséretében ideérkezett és Urban osztrák kereskedelemügyi miniszterrel, Spitzmüller pénzügyminiszterrel, valamint Förster vasutügyi miniszterrel folytatott tárgyalásokat.

Hivatalosan jelentik, hogy Tisza István gróf miniszterelnök nem Bécsbe, hanem Gesztrere utazott.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az ellenzéki pártokban mozgalom indult meg, hogy az összeférhetlenségi bizottság tagjai köré ellenzékieket is vegyenek fel, tekintettel arra, hogy a bizottság tisztára munkapártiakból áll. Az összeférhetlenségi bizottságnak most Khaen-Hodervary Károly gróf az elnöke, Erdélyi Sándor pedig helyettes elnöke és tagjai: Almássy László, Bujanovitch Gyula, Beothy László, Bethlen József gróf, Falcione Árpád, Hegedüs Kálmán, Kostyál Miklós, Nemet Károly és Mandy Samu. Az ellenzék azt is kihágásolja, hogy Mandy Samu a bizottság tagja, holott évek óta összeférhetlenségi bejelentés van ellene a bizottság előtt.

Haborus karrier.

— Dénes Pál és társa. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár 1909. augusztus havában napidíjnak alkalmazta Dénes Pál volt cipészsegédet, aki magánaton végezte el a középiskolát. Dénes Pál szorgalmas és pontos alkalmazottja volt a hivatalnak, úgy, hogy 1912-ben számtisztte léptették elő 2200 korona évi fizetéssel. Dénes ekkor megnősült és a szociáldemokrata-párt támogatásával időszakos lapot alapított, amelynek célja volt a villamosvasut társaságok alkalmazottai érdekeinek megvédése és a szociális helyzetükön való javítás. Dénes megalapította ezeknek egyesületét is, 1912. október havában azonban kilakoltatták, mert nem tudta a házbért megfizetni.

A háboru elején 1914. októberében Dénes Pál egy évi szabadságot kért és kapott a hivatalában. Akkor szabász-vizsgát tett le, majd társult Frank nevű kereskedővel, akivel megalapította a Frank, Dénes és fia-céget. A hadügyminisztériumtól szállítási megbízást kaptak katonaruhákra és ezen a volt cipészsegéd annyira meggazdagodott, hogy ma milliomos és alkuszik egy négyemeletes palotára. Nagy lakása van Budapesten, továbbá egy kávéháza és egy mozija. Társának szintén.

— A király a bolgár cárnál. Budapestről telefonálja tudósítónk: Károly király a német főhadiszállásról hazautazóban Póstyénben meglátogatta Ferdinánd bolgár cárt, aki itt tartózkodik. Őfelsége ez alkalommal átadta a bolgár cárnak az osztrák-magyar marsall botot. A két király melgen társalgott, a bolgár cár teát adott Károly király tiszteletére, aki ezután visszautazott Bécsbe.

— Előléptetés. A király Huzly Imre és Unterweger György egészségügyi zászlósokat a 2. honvéd gyalogezredben hadnagyokká léptette elő.

— Adomány. Vass József Ujaradról 25 koronát küldött a vak katonák és 25 koronát az elesett katonák szegénysorsu árvái javára szerkesztőségünkbe. Az összegeket a kiadói hivatal rendeltetési helyükre juttatja.

— **A német vasutak forgalmának korlátozása.** Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung jelentése szerint Németországban a vasuti forgalomban mélyreható változások állnak küszöbön. Szigorítani akarják ugyanis a magánforgalmat, a melyet a legszűkebb keretekre szorítanak. A tervek szerint az utas köteles bejelenteni utjának sürgős és elhalaszthatatlan célját és ha ezt igazolja, csak akkor adják meg neki az utazási engedélyt. A rendeletnek különösen az a célja, hogy a szórakozásból tett utazásokat meggátolja. Az áruforgalmat is korlátozni akarják, hogy bizonyos kereteken belül a hadviselés érdekeit szolgáló cikkek forgalmának lebonyolítását elősegítsék.

— **Serbán Miklós dr. képviselő tévedett.** Brassóból írják: Serbán Miklós, a fogarasi kerület képviselője nemrég jónak látta nyilatkozni. Elpanaszolta, hogy felesége Fogarason maradt s a kivert oláh hadsereg magával hurcolta. Nagy részvételt viseltetvén a szerencsétlenségtől sujtott képviselő iránt, kötelességünknek tartjuk a valódi tényállást a busuló férj tudomására hozni. Mikor Serbán távozott, felesége ott maradt és virággal és beszéddel várta a bevonuló oláh sereget s ő lett a Vöröskereszt elnöknője. Azután, mikor felszabadító seregeink közeledtek, a honvédek elől jónak látta öngyűlöletét Brassóba távozni egy tábornokkal és egy hadnaggyal. Innen egy autóval Bukarestbe ment, két napig ott időzött, azután visszatért négy napra. Brassóban rokonához, dr. Dán Emilinéhez szállt s október 8-án este vele és dr. Brediceanu Tiberiusnéval együtt autózott ki Tömösön, miután Dánné cselédjét, Bagoly Reginát hátrahagyták a lakásban azzal az utasítással, hogy ha az oláhok győznek, visszajönnek velük, ha a mieink, akkor Budapestre utaztatott férjeik majd kijárják nekik a hazatérési engedélyt. Adtak neki 20 kor. borravalót is. Örvendünk, hogy a tényállást, melyet itt minden ember tud, tudomására hozhattuk a busuló férjnek. Talán vigasztalódik kissé.

— **Férfiúruha — papirosból.** Köztudomásu, hogy a haderő monopólium gyapjuszövő iparát egészen lefoglalta a maga részére s így az ugynevezett kommersz-posztó gyártása már huzamosabb idő óta megszűnt. A gyapjút a Gyapjúközpont a katonaság részére rekvirálja, tehát semmi lehetőség sincs arra, hogy a polgári szabóipar anyaghiánya csökkenjen. Ma már ott tartunk, hogy a polgári férfiúruha 200 százalékkal drágább, mint béke idején, de mint a szakmabeliek mondják, ez a hiány még fokozatosan emelkedni fog, a szerint, a mint a készlet apad. Polgári szövetünk így tehát nincs és hosszú időn belül nem is lesz, mert a tonalak elkészülte után — a háború belejeztével — a gyárak először is a közintézmények szükségletét lesznek kénytelenek szóni. Szövet hiány a textilipar most kénytelen textilpótló anyagokkal kísérletezni, úgy mint kormlóindával, ruházati célokra alkalmas cellulózzal és főleg papíronalakkal. Nálunk is több papírgyár foglalkozik már papírszövetek előállításával. A hadvezetőség is kísérletezik ilyen papírszövetekből készült egyenruhakkal, melyeknél a szövet lánconala papírból, vetőnala pedig pamutból való. Magyarországon azonban eddig csak egy budapesti cég kapott ebből a papírszövetből készült egyenruhákra próbarendelt, ez a cég pedig — egy női kézimunka-cég.

— **Új kéményseprő mester.** A rendőrségnek ipari ügyosztálya előterjesztést tett a polgármesternek, hogy a II. kerület kéményseprési jogát Kocsis Lajosnak adja ki.

— **A pikkolók panasza.** A legelőkelőbb, legfényesebb aradi kávéháznak két szegény kis pikkoló fiaja állított be a rendőrségre nagy panasszal. Pikkoló-frechtségük egészen cserbenhagyta őket, szepogve adták elő az osztályvezető kapitánynak, hogy az ezüsttükros, fényes és cifra kávéházban türethetetlen az életük a főpincér pikkoló nevelési módszere miatt, amely pofonokban kulminál. A pofonok csattannak, az elegáns vendégek egy pillanatra felnéznek a förtől, vagy az újságból, vagy a billiárdból, vagy a kártyából, vagy a dominóból: és a szegény pikkoló fiúk arcán ott láthatják a főpincér brillians gyűrűs kezének nyomait. Ez a „főúr” állítólag a kávéháztulajdonos megbízásából verte a gyerekeket. A tulajdonos restelte ugyanis velük még csak a kezét is bepiszkítani. Azt is a tulajdonos megbízásából cselekedte a főúri lény, hogy ha újságok veszték el a kávéházból, a 12 filléres napiapok áraként 20 fillért vont le a főpincér a pikkolóktól. Így mondták el a rendőrségen Kellner Gusztáv és Kun Béla pikkolófiúk. Bittner Róbert osztályvezető kapitány jegyzőkönyvet vett fel velük, a tanoncszerződésüket fel fogják bontani. A két fiu teljesen egyedül jelent meg a rendőrségen. Hogy a családjuk részéről senki sem kísérte őket, ez természetes, az apjuk katona, az anyjuk mosni jár... Ellenben hol van az ipartestület, amelynek kötelessége lenne magáévá tenni a kávéház szomorú sorsu gyermekeinek ügyét? Miért nem vonja meg az ipartestület az ilyen főnököktől a tanoncszerződés jogát?

— **Lőszertöbbség.** Zürichből jelentik: A Tagesanzeiger jelenti, hogy a Newyork államfeli Newjerseyben január 14-én egy lőszergyárban fél millió gránát felrobbant. A kár nyolcvanöt millió frank. Egy másik lőszergyárban kétszáz tonna robbanóanyag röpült a levegőbe. — Zürichből jelentik: A palais d'eau-i dinamit gyárban robbanás történt. A szerencsétlenségről a részletek hiányoznak, csak annyit tudnak, hogy sok ember elpusztult. — Párisból jelentik: Massyban, Páris mellett egy lőszergyárban nagymennyiségű melanit robbant fel. Egy ember meghalt, tizenötén megsebesültek.

— **Hévíharok Olaszországban.** Luganóból jelentik: A Giornale d'Italia jelenti, hogy Közép- és Észak-Olaszország között a táviróösszeköttetés a nagy hévíharok következtében megszűnt.

— **Kilenc libáért 1800 márka.** A németországi Lyck büntetőbírósa, mint Berlinből jelentik, a Jebrammenbe való Balzer Agost börtönt elítélte hadiúrsoráért öt hónapi fogságra és háromezer márka pénzbüntetésre. Balzer egy berlini baromfikereskedésnek kilenc libát ajánlott fel 1800 márkaért. A libákat nem vették meg, de a vakmerő áruúrsorást becsukják.

— **Földrengés.** Zágrábból jelentik, hogy ott ma délelőtt 9 óra 20 perckor tíz másodpercig heves földrengések voltak érezhetők, melyek csak kisebb károkat okoztak. Néhány ház fala megrepedt, de szerencsétlenség sehol sem történt. A földrengést a környék falvaiban is érezték.

— **Házvétel.** Weisz Márkus aradi gyáros megvásárolta Budapesten a Bathory-utca 7. számú négy emeletes házat egymillió négyszázezer koronaért.

— **Egyezés.** Hubert Sándor máv. pályafelügyelő megjegyezte Komives Lionkát, Vajdaszegen.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi Anyavédő Egyesület javára ágyalapítvány címen báró Andrányi Károlyné 5000, Kintzig János 2000, báró Solymossy Lajos 2000, Aradmezei Takarékpénztár 2000, Goldschmidt Sándor és neje 2000, báró Neuman Dániel 2000, ifj. báró Neuman Adolf 2000, báró Neuman Alfréd 2000, báró Neuman Károly 2000, Kráitz Lajos dr. 2000, az Arad-esanádi Gazdasági Takarékpénztár 2000, gróf Károlyi Gyuláné 1000, Issekutz László dr. néhai neje emlékére 1000, dr. Baross Lajosné 500, özv. Andrányi Károlyné 400, Papp L. János 3000 koronát, ezenkívül Kintzig Jánosné 2 darab tollpárnát, 2 darab tűzött vatta párnát, 1 darab tollfejpárnát, 1 darab tűzött paplant, 1 darab horgolt paplant, 8 darab pólyapárnát, 3 darab fejpárnát, 3 darab paplanhuzatot és 3 darab gyermek főkötőt, Pollák József pedig 2 kgm. kávét, 3 kgm. Frankkávét, 5 kgm. gyümölcsöt, 5 kgm. szilvát, 5 kgm. kölest, 1él kgm. teát és 2 liter rumot adományozott. A nagybeszű adományokért ezuton is hálás köszönetet mond az „Aradi Anyavédő Egyesület” nevében Kintzig Jánosné elnök.

— **Keresk. szakoktatás.** (Négy havi magántanítványi felmőtek részére) Beiratkozás január 23-tól kezdve. Lázár Vilmos-u. 2. 330

— **Gyermekokcsik** 50 koronától 250 koronáig Fischer Simon nagyáruházban. 311

— **Írásmunkák, sokszorosítások.** Állandó gyors- és gépiró iskola. Internacionális javító műhely: Zitter és Hollós írógépvállalatnál a főpostával szemben. 377

— **Cukorosmagoló Kerpelnél.**

Károly király a közeli béke feladatairól.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Ofelsége ma délelőtt fogadta az osztrák főiskolák rektorainak és a prágai német és cseh egyesület rektorainak a díszdoktori oklevelet ányújtó küldöttségét, továbbá a csehországi tartományok közigazgatási bizottságait és Prága város küldöttségét. Ezeknek megköszönte a csehek kitartását és meleg szavakkal biztosította Prága városát jóindulatáról.

A bécsi egyetem rektoraihoz így szólt: Mély megelégedéssel tölt el hazaias hódolatuk és rendkívüli kitartásuk, a tudományok jelességének. Halásan gondolok a főiskolák számos hallgatóira, akik lelkesen vonultak hadba, amikor békeszeretünk dacára az ellenség reánk kényszerítette a harcot. Különös megelégedéssel vettem tudomásul, hogy akció létesült a háború által károsodott egyetemi hallgatók javára.

A bécsi műegyetem rektorának ezeket mondta a király: — megelégedéssel látom a műszaki és művészeti főiskolák képviselőit. Ha valaha szükség volt annak bizonyítására, hogy a technika az ország fejlődésére milyen fontos, úgy a jelenlegi háború különösen alkalmas erre. Remélem, hogy a nem nagyon távoli időben bekövetkező békeben áldásos feladata lesz a természet és a talaj kincseinek minél teljesebb kihasználása, hogy a lakosságnak visszaadjuk jólétét, amelyre jogos igénye van. Meg vagyok győződve arról, hogy önök fáradhatatlan tevékenységgel és feltaláló tehetséggel értékes munkát fognak végezni a közjólét szolgálatában. Állandó jóakaratomról és oltalmamról biztosítom az egyetemeket.

Ezután Trieszt város hódoló küldöttségét fogadta a király, amely tudtára adta a trieszti lakosság ragaszkodását. Végül a bécsi török zsidók küldöttsége jelent meg kiballigatáson öfelségénél.

KURZER BERTALAN

végzett bécsi orvosi egyetemet és Budapesten vizsgázott fogtechnikus műterme Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.

Fogat huz, plombál. Készít egyes fogat ép ugy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

TORVÉNYKEZÉS.

Bora Jenő vezérhadbiztos bűnpere.
(Zárt tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bora Jenő vezérhadbiztosot perbe fogta a honvédelmi ügyészség, mert felesége közvetítésével előve értesítette a postásokat a hadsereg-szállítási pályázatoknak a hadügyminisztérium által kiírandó határidejéről. Azzal is vádolják, hogy a család hadsereg-szállítók helyzetét azzal is megkönnyítette, hogy a pályázat feltételeit is tudomásukra adta.

A vezérhadbiztos bűnügyében ma kezdte meg a tárgyalást a budapesti Conti-utcai honvédelmi bíróság. A vezérhadbiztos védőjével **Edvi-Ilés Károly dr.-ral** jelent meg a tárgyaló teremben. **Gudlow vezérhadbíró**, elnök, kikérdezte a vádlott személyi adatait. Bora Jenő fojtott hangon válaszolt. Elmondotta, hogy Bora Jenőnek hívják, született 1862-ben, református vallású, 1883. október 1 óta szolgál a honvédség kötelékében, rangja vezérhadbiztos...

„Kittüntetési?” — kérdezi az elnök.

„Legfelsőbb elismerés, **Ferenc József-rend lovagkeresztje** és a **Vaskoronarend III-ik osztálya**...” válaszolta Bora Jenő alig hallható hangon.

Mikor **Krausz ügyész** hadbíró indítványozta, hogy a vádlott személyére és a katonai érdekekre való tekintettel a hadbírószék zárt tárgyalást rendeljen el. — **Edvi-Ilés dr.** védő kéri, hogy miután a vádlott nem védekezhetik a nyilvánosság előtt, a zárt tárgyalást még a vádirat felolvasása előtt rendeljék el. Csupán az ítélet kihirdetése legyen nyilvános. — A hadbírószék a katonai érdekekre való tekintettel, elrendelte a tárgyalásról a nyilvánosságnak kizárását.

§ **Ügyészi kivonás.** A király **Bodnár Béla dr.** aradi törvényszéki jegyző a székelyudvarhelyi kir. ügyészséghez alügyésznek nevezte ki.

§ **Szakértői meghívás.** Az aradi kir. törvényszék **Hacker Mór** aradi kereskedőt tegnap tartott teljes ülésében hites száraz és borszakértőnek hívta meg.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. január 30-án kedden:

A) Berlet.

A) Berlet.

Künn a bárány, benn a farkas.

Komédia 3 felvonásban.

Kezdete ½ 3 órakor.

A szerkesztőssel felel:

Rudnyánszky Endre távollétében

Stauber József.

ARADI KOZLONY

1917. évi február hó 1-től új előfizetést nyitnak az „Aradi Közlöny”-re.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre	26 K. — 2H.
Fél évre	14 „ — „
Negyed évre	7 „ — „
Egy hónapra	2 „ 40 „

Vidéken:

Egész évre	32 K. — III.
Fél évre	16 „ — „
Negyed évre	8 „ — „
Egy hónapra	2 „ 80 „

Tessék mutatványszámot kérni.

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalkoz. Az ország minden részében előjegyzve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérlések. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmai József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: **Deák Ferenc-u. 5.**
Telefon **726.** 691

1772 — 1917.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a szennyvízcsatorna üzemre vonatkozó 1917. évi költségvetést 1917. évi január hó 30-ától számítandó 15 napra a városháza tanácstermében közszemlére kitesszük. A hozzájárulási százalék 3¹/₂%-ról 4¹/₂%-re emelkedett, mert az előző évi 5256.020 korona kivételi alappal szemben 1917. évben csak 5.224.377 korona jelentkezik.

Ezen 15 nap alatt minden adófizető polgárnak jogában áll felelősséggel vagy észrevétellel élni.

Arad, 1917. évi január hó 27.

A városi tanács.

71—1917.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező kiseleztezt 19 darab tenyész sertés kannak készpénz fizetés mellett való eladása iránt folyó év február hó 2-án d. e. 9 órakor az állatvásártéren árverést tart.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1917. évi január hó 22-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Molnár Ferenc: A FARKAS.

61

A szépségápolás titka a felhasznált szepítőszeres helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-enőcse. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Serail cpora. Lehető finomságu. Crém, leher, róza és testzikeneken Egy dob. ara 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros róza, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor . . . . . 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN akóra. Ara használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget deszficiálja, utólagos kelemes. Ara egy porcellán-szelencének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-t. 22. sz. (Mogyeháza szemben.)

DURATING!

törvényesen védett vegyi szer, amely a kamgarn öltönyök, egyenruhák, szövetek, női ruhák, reverendák stb. mutatkozó fényt radikálisan eltávolítja.

Kapható:

Schäffer Henriknél

Arad, Andrassy-tér. Magyarorszag kizarolagos képviselőjénél
1—, 150, 2— koronás üvegekben. 627

Viszonteladók figyelmébe!

Chocoládé, cocoa, Chocoládé-bonbonok és cukorka árak lerakata: 451

Gábor Miklós

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-u. sarok.
Helyi és vidéki telefon: 10-59.

1502-1917.

Árverés hi datm ny.

Arad sz. kir. város közönsége a tulajdonát képező mintegy 1000 darab kosi és juhok folyó évi február hó 8 án d. u. 4 órakor nyilvános árverésen eladja.

Az ajánlatok, melyekhez 2000 (Két ezer) kó oná bánompénz csatolandó, ezartan az árverés napjára k d. u. 4 órájáig a gazd. tanácsnoknak (varosház, I. emelet) átadandó.

Az ajánlatokat a mondott időben a közö elme és bizottság bontja fel az ajánlattevők jelenlétében, az árverés eredménye fölött a város tanácsa 8 napon belül dönt.

Feltételek: 1. A juhok és kosok az árverés előtt napon a libasdülő en levő I. sz. városi majorban megintetők.

2. Az ajánlat élő súlyra teendő, levonást nem enged yezünk.

3. Az eladott juhok és kosok az I. sz. majorban levő város mérleg-n fognak temére ni, a vé elar ezen súly után készpénzzel kifizetendő.

4. Vevő köteles a megvett juhokat 48 órán belül a városi majorból elszállítani.

5. Ajánlat tehető 100 drból álló csoportokra és az egész mennyiségre is.

Arad, 1917. január 28.

A városi tanács.

Földbirtokosoknak

35 évre 4 1/2% kamat 99 arfolyam,
50 évre 5% kamat 1% törlesztés teljes arfolyam,
63 évre 4% kamat 0.8% törlesztés 94 1/2 arfolyam mellett, továbbá

aradi és békescsabai házakra 50 évre 5 1/2% kamat, 1/2% törlesztés 98 arfolam mellett törlesztéses kölcsönöket folyósítat és birtokparcellázásokat eiváltalja és gyorsan kereszttel vezeti a

Budapesti Kölcsonközvetítő és Parcellázó Reszvénytársaság Budapest, VIII., Kenyermező u. 6.
Aradi megbízottunk: Bonyhádi József u. kapa-u 47., d. u. 2-1-g. 781

Meghívó.

A „MURESANUL” takaré- és hitelintézet r. t., Máriaradna

és részvényesei ezennel meghívotnak a

XIX-ik rendes közgyűlésre,

mely f. évi február hó 15-ikén, esütörtökön délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében fog megtartarni.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása; a jelenlevő részvényesek és az általuk képviselt részvények számának megállapítása.
2. Két jegyző, 2 hí elesítő és 3 szavazatszedő tag választása.
3. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1916. évről.
4. A mérleg-, nyereség- és veszteség-számlák jóváhagyása és a tiszta nyereség felosztása.
5. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a fennmarvénny megadása.
6. A jelenléti jegyek megállapítása 1916. évre.
7. Két igazgatósági tag választása.
8. A felügyelő-bizottság megválasztása.
9. Esetleges indítványok.

Máriaradna, 1917. január hó 25.

Az igazgatóság.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Teher.

Pénztár-számla	37504 0-	Részvénytőke	150000 -
Gir -számla és követelések más pénzüntőleteknél	3602 0-	Tartaléka ap	96402 46
Váltók	97442 86	Nyugdíja ap	27296 17
Jelzálog kölcsönök	9749 50	Takarékbetétek	611254 47
Kötvény kölcsönök	3841 -	Betétek folyó száma	42065 41
Folyó-számla kölcsönök fedezettel	63042 10	Pénztári letét	40415 -
Érték papirok	10170 -	Visszlezámitolt váltók	283458 -
Érték papirok	45270 -	Fel nem vett osztalék	562 -
B. rend zés	2700 -	Átmeneti tételek:	
Le ras...	300 -	Be nem fizetett betéti kamatadó	1679 61
Inzatlanok	63612 77	Előre felvett kamatok	10242 45
Adósok	10528 42	Tiszta nyereség:	
Átmeneti tételek:		A hozat 1915-	19570 -
Be nem fizetett visszlezámitolási kamatok	21811 -	Tiszta nyereség 1916-ban	7584 30
H iralékos kamatok	50 0 -		
	7181 14		
	1231343 73		12314973

Tartozik.

Nyereség- és Veszteség-számla.

Követel.

Kamat a tartalékalapnak	4600 10	Váltók utáni kamat	99210 72
Kamat a nyugd jaiapnak	1545 08	Je zálog kölcsönök utáni kamat	758 08
Takarékbetétek utáni kamatok	34705 76	Kötvény kölcsönök utáni kamat	819 75
Folyó szála betétek utáni kamatok	1194 11	Lombard utáni kamat	854 75
Visszlezámitolási kamat		Értékpapirok j vdelme	2190 -
Költségek:		Folyó szála kölcsönök utáni kamat	4586 40
Biztosít. lakbér és drágasági pótlék	9427 96	Jutalék	1140 48
Je elvét díjak	1200 -	Átmozott nyereség	195 70
Porto	1823 66	Inzatlanok jvedelme	330 -
irodai költségek	4919 72		
Adók:			
Égyes. és községi és kultusz-adó	7990 39		
10% betétkamatok utáni adó	3589 98		
Illetek	287 85		
Leírás			
Tiszta nyereség:			
A hozat 1915-ből	19570 -		
Tiszta nyereség 1916-ban	7584 30		
	110135 80		110135 80

Máriaradna, 1916. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság:

Givulescu Pr., s. k.
alelnök.

Tuducescu, s. k.

Raicu, s. k.
elnök.

Trutia, s. k.

Josif Trajan, s. k.
könyvtel.

Dr. Bradean, s. k.

Felügyelő-bizottság:

Alulírott felügyelő-bizottság jelen számlakat felülvizsgálta és a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek találta.

Máriaradna, 1917. január hó 17.

A. Bozgan, s. k.
elnök.

Papp Illés, s. k.

Vasilon, s. k.

790

ECETSÁV Kávé

Garantált 66% vegyileg tiszta, étkezési célokra, prima svéd áru 800 grammos üvegekben, mely megfelel 25 liter kellemes ízű asztali eőet készítéséhez.

Pörkölt kávé Ceylon és Cuba keverék kilója K 10 küld utánvét melletti.

henzerv cukorral, mely a legfinomabb szemeskávé legjobb kávépótléktól és tiszta cukorból lesz előállítva, 1 kg. megfelel 60 adag izletes kávénak á 0.2 liter.

Beck Testvérek

Arad, Teleky-utca 20. szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítják.
Mindegyik hirdetés ára 8 fillér. Vas-tagabb betűkkel 10 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzásal kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket sütésük után 1/6 óráig veszik fel.

Levelezés.

- „Kettesben kellemes“**
jeligére levél van a kiadóhivatalban. 826
- „Mirakel“.**
Levele van a kiadóban. 822
- „Kettő“**
jeligére levél van a kiadóban. 814
- „Temperamentum“**
A kiadóban levele van, kérem átvenni. Aranykő. 829

Alkalmazást keres.

- 36 éves hadmentes**
rűs, rövid és divatáru kereskedő segéd február 1-re állást keres Aradon, vagy vidéken. Cim Török Károly, Sajtony. 759
- Jobb szakácsné**
állást keres. Cim: Magyar-utca 6. ajtó 1. szobán. 773

Alkalmazást nyer.

- Új gőz- és gyóralirónó**
helybéli nagyobb részvénytársaságnál alkalmazást nyer. Cim a kiadóhivatalban. 825
- Jókereskedő Hu**
vas- és fűszerüzletembe tanulónak felvételt Mencer A. Adóll, Pankota. 828
- Filmforgatóstúdió**
újnyelvi filmek felvételnek. „Hungaria“ filmvállalat, Szabadság-tér 9. 811
- Magyar-nőmet kisasszony**
jó bizonyítvánnyal, 3 éves gyermek mellé felvétetik. Apponyi-körút 7. I. em. 722

Társaságos,
jó bizonyítvánnyal rendelkező, doigos mindenre, ki parketta keteleshez ért, jó fizetéssel azonnaira, esetleg február 1-re Batthyány-u. 28. I. em., felvétetik. 5313

Lapkiherdó-pár felvétetik.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

- Elegánsan bútoroztat**
utcai szoba, előszobával, villanyvilágítás-
eset kiadó. Simonyi-utca 2 827
- Kiadó**
műhelynek vagy raktárnak alkalmas hely-
ség. Bővebbet Andrássy-tér 3., a ház-
mesternél. 634

Lakást keres.

- Keresetért**
május 1-re, modern 2 szobás utcai lakás
hozzátartozókkal. Leveleket „Pontos” jel-
igére a Messenger-boy vállalatához ker. 1963
- 3 szobás**
butoroztat lakást keres, konyha (és lehet-
ségleg hűtőszoba) használati nős ka-
tonnász. Ajánlatok „Azonnai” jeligére
kéretnek a kiadóhivatalba. 612

Ingtalan.

- 58 m. ld. asztalföld**
Kerülő közeg kőzetben, szabad kőből
eladó. Leichmann Samuel, Kertész 823
- Új ház**
több üléshelyiséggel, kőszobával, jogok-
kal és felszereléssel, keves. Általános-
kaszálvány eladó. Borona-u. 21. 613
- Határ-utca 15. sz.**
háza eladó. Bővebbet ugyanott a tulajdo-
sornál. 559
- Eladó**
a Kálmán János-utca 35. számú ház Er-
tekezni lehet a tulajdosnánál, Battem-
der János, Németzsentspéter. 677
- Kisebb három-szoba-**
ny, modern magánház, mellékhelyiségekkel,
udvarral és gyümölcsös kerttel, meze-
telre kerestetik. Cim a kiadóhivatal-
ban. 772
- Eladó**
teljesen új adómentes, minden komforttal
ellátott magánház és egy teljesen új eme-
letes gyárhelyiség, 3 perc a főtértől. Er-
tekezhetni Bercsényi-utca 21. sz. 736
- Eladó**
Séga Sörház-utca 11. számú új ház, jól
jövődalmozó, gaszálkodóknak is alkal-
mas. 785

Gyógyászat.

- Rüh és viszketegység**
elleni fehér kenőcs kapható Ferenc-téri
Vajdits-gyógyszertárban. Kis tégely 1
korona 50 fillér, nagy tégely 3 korona. 6171
- Hehs Vmas chinabera.**
Suveren szer vérszegénység, sápkór, szé-
dülés, a vérszegénységből eredő ideg-
bajok, étvágytalanság, gyomorbetegségek,
láz, általános gyengeség ellen. Paratlan
vértképző és verjavító, biztos övszer ma-
lárius fertőzések és minden ismeretlen
eredő meg-betegedés ellen egy lán-
teknek, mint gyermekeknek. Ára 3 kor.
Hehs gyógszertár, Földes gyógszertár. 12

Vétel és eladás.

- Számkó, lézerparazám,**
Zeis-féle masszilátó, leméltő tisztító y.
bunda, kard, mind kitűnő karban, eladó.
Fajkiss Imre, Kálmán János-utca 8. 824
- Cigaretta hüvelyek**
nagyban és kicsinyben kaphatók. Deák
Béla könyv- és papírkereskedésében
Forray-utca. Telefon 902. 6071
- Veszek**
a legmagasabb árban uraktól levett férfi
ruhát, mindenféle egyenruhát valamint
használt butort. Vidékre is megyek. Bleier
Ignáz, Boczkó-utca 1. 761
- Női bunda,**
teljesen új eladó. Lovarda-u 1. sz. föld
szint. Astila-tér sarok. 795
- Uriszanka**
egy- és kettes fogatra szerkesztve, eladó.
Vas József fakereskedőnél, Ujarad. 787
- 3 emeletes**
adómentes bérház, a belvárosban, eladó.
Cim a kiadóban. 732

Különte.

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részére felvételnek
a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-u.
8. Ugyanitt kapható az „Aradi Közlöny.”

Az „Aradi Újszolgálat”
működését Boros Béni tér 22. (városi má-
sa-ház mellett) megkezdte. Elvállal min-
denemű elajmagyarkó tanusítvány mel-
lett olajt készíteni. Ugyanott darálások
is eszközökhöz.
831

Irógépek
új és használt, üzembellek, szakszerű
javítások, irásanyagok és sokszorosítások,
géprás tanítás Bodnár József írógép-
szaküzletében Satacz-utca 3. Telefon
11-41. szám. 4701

A órága vanlítás
teljesen pótolja a pompás szazatu Vanil-
lon, egy zacskó ára 14 fillér. Cukrászok-
nak, vendégszolgáknak nélkülözhetetlen. Föld-
des gyógszertár, Hehs gyógszertár. 12
91-1917. pa.

Hirdetmény.
Közhire tesztem, hogy 1. hó
10-től kezdődőleg városi listából
előállított kétszereült kizárólag
kávészögnek és kávémérőnek ad-
hatók el és kizárólag az előbb
említett ipartüzetekben árusítható
Ezen rendelkezés áthágása ki-

hágást képez és az áthágók 2
hónapig terjedő elzárással vala-
mint 600 koronáig terjedő pén-
büntetéssel büntethetők.

Arad, 1917. január 3.
Varjassy. polgármester

Stearin és Parafin gyertya

nagy választékban, olcsóbb mint bárhol.
Naponként friss

é l ő h a l a k .

Minden esütőrdőkön nagyobb mennyiségű
ha: érkeznek s nagy választékban áll a
közönség rendelkezésére s amennyiben a
közönség halszükségletét nálam szerzi be,
ugy minden héten gondoskodni fogok,
hogy megfelelő mennyiségű halat kapjanak.

Makó hagymát, tormát, zöldség-
félét, dughagymát, mindenféle
gyümölcs és délgyümölcsöt
szállítok méltányos áron. Vidéki rendeté-
sek előleg ellenében azonnal küldetnek.

Szíves pártfogást kér

LutvákJózsef

Asztalos Sándor-utca 8. 790

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

Am 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Becs
ben a fogászat téren legjobban sikerrel működtem, üsztelettel, értesíttem a n.
6. községek, helyek: Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.
egy a maotani kor legyelyene megfelelő fogászat műtérmet
ayítottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem bete-
geimet. foghúzás teljes érzéstelenítéssel (lugyasztatás után.) Aranyhídak, arany-
koronák, mindenemű kaucsuk fogazatok, szápadlás nélkül és léghkamrával.
Arany, ezüst, amalgám, porcellán és cement tömések (plombák), mérsékelt di-
szabás mellett készíttetnek. Becses pártfogását kérve üsztelettel Mohr
Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órak: d. e. 8-12-ig, d. u. 2-7-ig.
Vidékek 24 órában belül kitelegíttetnek. 1127

Fagydagán tok

szüntetésére legjobb szer a **FRIGIN.** Ara ecsettel és ut-
sitással 1 korona.

Legfájdalmasabb tyukszemető.

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. — Kezelése igen egyszerű, nem
piszkál, nem ragadós. A beszerzésnél vigyazni kell az ANAGALLIN szóra.
Ara használati utasítással együtt 1 korona.

Polosiák

kiirtására a legalkerezebben és teljesen csak a „Phenol-
sav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a
petét is kiirtja. Ara 1 üvegnek 1 korona.

a „Melogen”. Egy pár
perc alatt bármely hajat,
vagy bajszot a legszebb
allandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni.
Ara 2 korona 40 fillér.

Hajós Árpád

gyógyszertárban

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapítottatt 1886. évében az Aradmegyei Közkórház számára.